

1:1 Aipu sarambakaina, sawatipu kanda di dunia, Nggahi Ra Eli wa'ura wara. Nggahi Ra Eli wara mala bo Ruma Hatalla ro Nggahi Ra Eli sama la bo Ruma Hatalla **2** Ra'aipu saramba wa'una Sia wara sama-sama la bo Ruma Hatalla. **3** Sara'ana rakanda di kai ncai Sia, ro ra di sara'ana ma wara, wati kone sa bua rau rakanda di watisi bara Sia. **4** Nggahi Ra Eli ede fu'u mori, ro mori mambei taroa di ru'u ba manusia. **5** Taroa ede nakataroaku di rindikaina, ro rindi ede wati wa'una hade taroa ede. **6** Maira dou ranggadu ba Ruma Hatalla, la Yahya ngarana. **7** Sia mai ngoa ra kahabana ma boha taroa ede, loaku du imbi ba sara'ana dou. **8** Ndai sia laina taroa ede, sia di makaronggampa. **9** Taroa masapodakaina ma kataroa samenana manusia, maina di dunia. **10** Nggahi Ra Eli Ruma wara di dunia, dunia rakanda di kai ncai Sia, pala dunia wati patana Sia. **11** Sia maina di dana ra rasa ndai-Na pala bangsa-Na wati tarimana Sia. **12** Pala wara rau dou ma tarima Sia ro imbi di Sia; sia doho mbei-Na hak manda di ana Ruma Hatalla, **13** ranggana laina ra di manusia, bara mori ma bou ede ramaina ra di Ruma Hatalla. **14** Nggahi Ra Eli wa'ura nda di manusia, Sia ngge'ena di woha ndaita, ro ndai wa'ura edata dese ra ntasa-Na. Dese ra ntasa ede weha ao ba Sia kai Ana makese weki ba Ama. Kai ncai Sia ndaita loa eda Ruma Hatalla ro meci ra ca'u-Na di ndai. **15** La Yahya mai dimanda di sakasi-Na, sia ngoa ra kahabana: "Akeku Sia ranggahi ba nahu: Sia dimamai kento ntwi kaisi nahu, pala nancewi na'e ntwi kaisi nahu, bara sawatipu wara nahu, Sia wa'ura wara." **16** Sia bini ba meci ra ca'u; wati dimacumpu, Sia mambei bareka ndaita. **17** Hukum Ruma tarima ba ndai kai ncai la Musa. Pala anugera ro lampa rawi mapoda rikatada kai ncai Ruma Isa Al Masih. **18** Wati wara ma parana eda Ruma Hatalla, selasi Ana makese weki ba Ama, ma sama la bo Ama ro rapu poda la bo Sia. Sia edeku ma katadana Ama di ndaita. **19** Dou-dou mana'ekai Yahudi di Yerusalem kauna imam-imam ro dou-dou Lewi lao aka la Yahya ro so di di sia, "Nggomi ake cou?" **20** La Yahya nggahi ntirina, "Nahu laina Sangaji Mambei salama." **21** "Nggara ndedesi, nggomi ake couku?" so di ba sia doho. "Sa bua nggomi ake la Elia?" "Laina," cambe ba la Yahya. "Sa bua

nggomi ake Nabi rasake ede?" sō dī bā siā doho wali. "Laina," cambena. **22** "Nggara ndedesi, ngoapū dī nami cou nggomi ake," nggahi siā doho, "loakū du cambē bā namī dī dou-dou ma rakau nami. Auku nggahī bā nggomi mā boha weki ndaimu?" **23** Cambē bā la Yahya, "Nahura sia ranggahī bā Nabi Yesaya: 'Dou ma nggahi nggaō dī so sarae: Kampiripu ncaī dī ru'ū bā Ruma.' " **24** Dou-dou rakakaī bā dou Farisi **25** masō dī, "Nggara laina nggomi Sangaji Mambei salama, laina la Elia, lai rauna Nabi rasake ede, bā bau nggomi kandeu karasokaimu dou?" **26** Cambē bā la Yahya, "Nahu makandeu karaso dou kai oi. Palā dī woha nggomī doho wara dou ma wati patā bā nggomī doho. **27** Sia mai kento ntewi kaisi nahu, pala konē dimasalo'a ai sapatu-Na nahu wati patuna." **28** Sara'ana ede ndā dikainā dī Betania, tawela elē bā Sori Yordan hī dī la Yahya kandeu karasokaina dou. **29** Bala aisanai, la Yahya edana Ruma Isa mai rakana sia. Edempara nggahi la Yahya, "Tatiopu, Akaku Ana Jimba Ruma Hatalla ma kamborana dosa dunia. **30** Sia edeku ranggahī bā nahū dimamai kento ntewi kaisi lā bo nahu, pala nancewi na'e ntewi kaisi lā bo nahu, bara sawatipu wara nahu, Sia wa'ura wara. **31** Sawatipu ede, nahu watī badeku cou Sia ede. Sapodakaina nahu mai kandeu karasoku dou kai oi loakū du bangsa Israel patana Sia." **32** La Yahya nuntu ra nggahi rauna ake, "Nahu edaku Roh Allah londonā bune nasi dara ma ramai rā dī langi edempara midina ese wawo Sia. **33** Wakatu ede nahu watipū badeku cou Sia. Pala Ruma Hatalla ma kauna nahu kandeu karaso kai oi wa'ura nggahinā dī nahu, 'Ma'edasī bā nggomi Roh Allah malondo, edempara midina ese wawo sā bua dou, Sia edeku mā dimakandeu karaso kai Roh Allah.' **34** Nahu wa'ura eda madaku Sia," nggahi la Yahya, "ro nahu manuntu ra nggahī bā one Siara Ana Ruma Hatalla." **35** Bala aisanai la Yahya warā dī hī dī ede wali lā bō dua dou anamorina. **36** Wakatu edā bā sia Ruma Isa lampa saina ta ede, nggahi sia, "Tatiopu! Akaku Ana Jimba Ruma Hatalla." **37** Dua dou anamori la Yahya maringa nggahi ra eli ede, edempara laō batuna Ruma Isa. **38** Ruma Isa tambari-Na, ro edana siā doho mawunga lampā batu Sia. Sō dī bā Sia, "Au ngupamu nggomī doho?" Cambē bā siā doho, "Rabi, tā beku Rabi ngge'ekaita?" ('Rabi' aona Guru.) **39** "Mai tiopū bā

ndaimu," nggahi Ruma Isa. Sia doho lao samana la bo Sia ro edana ta bera ngge'ekai Sia. Wakatu ede boe upa aimambia. Ainaina ede sia doho ngge'e la bo Sia. **40** Sa bua dou di ade dua dou ede ma wa'ura ringa au ranggahi ba la Yahya ro sawa'u ba ede lao batuna Ruma Isa, ede du la Andreas, ari la Simon Petrus. **41** Lao roci la Andreas ngupana la Simon, arina ede, ro nggahina di sia, "Nami wa'ura eda angimu la bo Mesias!" (Mesias sama la bo Al Masih, ede du: Sangaji Mambei salama.) **42** La Andreas lao otona la Simon di Ruma Isa. Ruma Isa tio ka baena la Simon, edempara nggahina, "Nggomi Simon, ana la Yona. Nggomi di pehekai la Kefas." (Kefas sama la bo Petrus, aona: doru wadu.) **43** Bala aisanaina Ruma Isa nane'e lao aka Galilea. Sia eda angi la bona la Filipus, ro nggahi-Na di sia, "Mai batupu Nahu!" **44** La Filipus ma ramai ra di Betsaida, ede du hi di ngge'ekai la Andreas ro la Petrus. **45** Filipus eda angi la bo la Natanael ro nggahina di sia, "Nami wa'ura rakamu eda dou rapehe ba la Musa di ade Buku Hukum Allah, ro rangoa ra kahaba ba nabi-nabi. Sia ede du Ruma Isa ra di Nazaret, ana la Yusuf." **46** Pala cambe ba la Natanael, "Sa bua nawara ma taho ma ramai ra di Nazaret?" "Mai tiopu ba ndaimu," cambe ba la Filipus. **47** Ruma Isa edana Natanael mamai, edempara nggahina ma boha sia, "Tiopu, akaku dou Israel masapodakaina. Wati wara mapalasu di sia." **48** "Buneku loa pata ba Ita mada?" so di ba la Natanael di Ruma Isa. Cambe ba Ruma Isa, "Sawatipu ou ba la Filipus nggomi, Nahu wa'ura edaku nggomi awa wombo fu'u ara aka." **49** "Pa Guru," nggahi la Natanael, "Ita ede du Ana Ruma Hatalla! Itaku Sangaji bangsa Israel!" **50** Nggahi Ruma Isa, "Nggomi imbimu, ba nggahi Nahu di nggomi bara Nahu wa'ura edaku nggomi diwombo fu'u haju ara? Lampa rawi-lampa rawi ma ipi ncewi na'e ntewi kaisi la bo ede di eda ba nggomi!" **51** Nggahi wali Ruma Isa, "Poda, imbipu, nggomi dima'eda langi mahengga weki, ro mala'eka-mala'eka Ruma Hatalla mane'e londo di Ana Manusia."

2:1 Dua nai sawa'u ba ede wara ndiha nika aka kota Kana di Galilea, ro ina Ruma Isa wara ta aka. **2** Ruma Isa la bo anamori doho-Na ra'unda rau di ndihakai ede. **3** Wakatu cumpura oi anggo, nggahi ina-Na di

Ruma Isa, "Sia doho wa'ura cumpu angona." **4** Cambe ba Ruma Isa, "Ina, ai to'ina kaumu Mada. Watipu raka wakatuna Mada katada-Ku weki." **5** Pala ina Ruma Isa manggahi di dou-dou mataki ka bua ngaha ra nono, "Karawipu au ranggahi-Na di nggomi doho." **6** Ta ede wara ini mbua muja rasadia di ru'u karasokai sarumbu batu ranginakai Yahudi. Sanikina muja ede isina kira-kira saratu lite. **7** Nggahi Ruma Isa di dou-dou mataki ka bua ngaha ra nono ede, "Isipu muja-muja ede kai oi." Sia doho isi ka binina oi di muja-muja ede. **8** Edempara nggahi Ruma Isa di sia doho, "Ake wehapu sato'i ade oi ede ro lao wa'apu di dou mana'ekai ndiha." Sia doho wa'ana oi ede di dou mana'ekaina ndiha, **9** ro sia ta baina oi ma wa'ura runga nda di anggo. (Sia wati badena rata bena anggo ede, selasi dou-dou mataki ka bua ngaha ra nono ma lua oi edempa ma bade.) Nda di dou mana'ekai ndiha ede lao denina di bunti mone, **10** edempara nggahina di sia, "Ranginakai ba dou nasadia uluku anggo ma ipi caru ro dou ra'unda namanta adena nono, ampo kalosa anggo ma biasa. Pala nggomi mawi'iku anggo ma ipi caru sa'ake!" **11** Edeku rawi ma bisa ra guna ma saramba-rambakaina rakarawi ba Ruma Isa. Sia karawina ede aka Kana di Galilea. Kai tanda ede Sia natei katadaku dese ra ntasa-Na. Nda di anamori doho-Na imbi di Sia. **12** Sawa'u ba ede Ruma Isa laona aka Kapernaum sama-sama la bo ina-Na, ari doho-Na ro anamori doho-Na. Sia doho ngge'e ta aka sampe pila-pila nai ntoina. **13** Wakatu Aruraja Paskah Yahudi wa'ura deni, Ruma Isa lao aka Yerusalem. **14** Di Bait Allah di Yerusalem Sia rakana eda dou-dou malanda capi, jimba, ro nasi dara; ro dou-dou macepe piti madoho ta ede. **15** Ruma Isa ndawina cambo kai ai edempara baka kalosa sara'ana binata ede, nataho jimba ro capi ra di ade Bait Allah. Meja-meja dou macepe piti ponga ba Sia nda dina piti sia doho mbari mbura rero. **16** Edempara nggahi Sia di dou malanda nasi dara, "Hanta peso sara'apu. Aina kanda dimu Uma Ama Nahu hi di landa ra lajokai!" **17** Nda di kawara ba anamori doho-Na di ade ayat Alkitab ake, "Meci ra ca'u ba Mada di Uma-Mu, Ruma Hatalla, maka'a ade-Ku." **18** Dou-dou mana'ekai Yahudi madaca'u Ruma Isa, nggahi sia doho di Sia, "Coba ndawipu karawi ma bisa ra guna di katandakai ru'u nami ba one Nggomi mantau

hak karawi b̄bune ake." **19** Cambe b̄ba Ruma Isa, "Dumbapu Uma ake, ro ade wakatu tolu nai Nahu b̄dimatu'u mbalina." **20** Edempara nggahi sia b̄doho, "Upampuru ini mba'a ntoina b̄di katu'u kai Bait Allah ake. Ro Nggomi mane'e tu'u mbalina ade wakatu tolu nai?" **21** Pala Bait Allah ma aona nggahi b̄ba Ruma Isa ede b̄du sarumbu ndai-Na. **22** Nda b̄di sawa'u b̄ba ede, sawa'u b̄ba Ruma Isa b̄di kamori mbali ra b̄di made, kawara b̄ba anamori b̄doho-Na b̄ba one lampa rawi ede parana ranggahi b̄ba Sia. Edempara imbi kai b̄ba sia b̄doho b̄di au ratunti b̄di ade Alkitab ro b̄di au ranggahi b̄ba Ruma Isa. **23** Wunga mbuipu Ruma Isa wara b̄di Yerusalem wakatu Aruraja Paskah, mboto dou ma'imbi b̄di Sia b̄bara karawi-Na ma b̄bisa ra guna. **24** Pala ndai Ruma Isa wati imbina sia b̄doho, b̄bara Sia napataku samenana dou. **25** Wati paralu ngoa b̄ba dou b̄di Sia ma b̄boha cou-cou rau, b̄bara ndai Sia na b̄badeku au ma wara b̄dei ade manusia.

3:1 Wara sa b̄bua dou mana'ekai agama b̄di ade kalompo dou Farisi ngarana la Nikodemus. **2** b̄Disa b̄bua aimanga b̄di sia mai rakana Ruma Isa ro nggahina, "Pa Guru, mada b̄doho b̄bade Ita ranggadu b̄ba Ruma Hatalla. b̄Bara wati wara sa b̄bua dou rau maloa karawi ma b̄bisa ra guna b̄bune rakarawi b̄ba Ita, nggara watisi sia ra b̄dende ra wa'a b̄ba Ruma Hatalla." **3** Cambe b̄ba Ruma Isa, "Imbipu, wati kone sa b̄bua dou rau maloa nda b̄di anggota ela Karaja'an Allah, nggara sia watisi b̄di nggana mbali." **4** "b̄Buneku loana dou mana'e b̄di nggana mbali?" nggahi Nikodemus b̄di Ruma Isa. "Sa b̄bua loaku sia lu'u mbali ade loko inana wa'u b̄ba ede b̄di nggana mbali?" **5** Cambe b̄ba Ruma Isa, "Nancihi poda nggahi Nahu ake: nggara watisi dou b̄di nggana ra b̄di oi ro ra b̄di Roh Allah, dou ede wati loana nda b̄di anggota ela Karaja'an Allah. **6** Manusia sacara sarumbu kasana ranggana b̄ba dou matuana, pala sacara ade rohani ranggana b̄ba Roh Allah. **7** Aina mbora akamu nggara nggahisi b̄ba Nahu: Nggomi b̄doho sara'ana pa b̄buaku b̄di nggana mbali. **8** Angi nangemo ta b̄bera ne'ena; ndai maringa elina, pala wati b̄badeta rata b̄bena maikaina ro ta b̄beku laokaina. Ndede rauja la b̄bo dou ranggana b̄ba Roh Allah." **9** "b̄Buneku loana nda b̄di lampa rawi ede?" so b̄di b̄ba Nikodemus. **10** Cambe b̄ba Ruma Isa, "Nggomi guru b̄di Israel; sa b̄bua poda nggomi wati

bademu? **11** Imbipu: nami nuntu ra nggahimu au ra bade ba namimpa, ro nami mbeimu nuntu ra nggahi au rawa'u ba nami mpa; pala nggomi doho wati ngawamu tarima au rangoa ba nami. **12** Nggomi doho wati imbimu nggara caritasi ba Nahu ma boha lampa rawi ra di dunia ake; buneku loamu imbi ba nggomi doho, nggara ngoasi ba Nahu di nggomi doho lampa rawi ma boha saroga? **13** Wati kone sa bua dou maparana ne'e ese saroga, selasi Sia ma londo di dunia, ede du Ana Manusia. **14** Sama bune la Musa makane'e sawa romba di salona haju di so sarae, ndede rauja Ana Manusia pa buaku di kane'e, **15** loaku du samenana nggomi doho ma imbi di Sia maraka mori masapodakaina ro ma'ederahi di." **16** Bara Ruma Hatalla ndede meci ra ca'una manusia di dunia ake, nda dina Sia mbeina Ana-Na ma kese weki, loaku du sanikina dou ma imbi di Sia wati iha lelina, malaisi dimaraka mori masapodakaina ro ma'ederahi di. **17** Bara Ruma Hatalla nggaduna Ana-Na laina dimaparesa ncihi ra ncara dunia ake, pala dimakasalamana. **18** Dou ma imbi di Sia wati di hukum. Pala dou ma wati imbi wa'ura hukum ba Ruma Hatalla, bara sia wati imbina di Ana Ruma Hatalla ma kese weki. **19** Sia rada'awa kai dasa ake: Taroa ede wa'ura maina di dunia, pala manusia nancewi ca'uku dimarindi ntwi kaisi la bo taroa, bara ruku ra rawi sia doho mada bae. **20** Sanikina dou ma karawi mada bae, nadaca'u di taroa; sia wati ngawana mai di taroa, loaku du ruku ra rawina ma da bae wati tadana. **21** Pala dou ma karawi rakane'ekai ba Ruma Hatalla, maina di taroa loaku du nda di tadana ba one au rakarawina ede ede du rakane'e Ruma Hatalla. **22** Sawa'u ba ede Ruma Isa ro anamori doho-Na lao aka Yudea. Sia ngge'ena ta aka pila-pila wakatu ntoina la bo sia doho ro kandeu karasona dou. **23-24** Wakatu ede la Yahya watipu lu'una di ade uma bui. Sia kandeu karasona dou di Aion, wati do'ona la bo Salim, bara ta aka wara mboto oi. Dou-dou mamai di sia, ro sia kandeu karasona sia doho. **25** Pila-pila dou anamori la Yahya tampu'u cence ncihi la bo dou Yahudi ma boha atora karaso sarumbu. **26** Sia doho laona di la Yahya, ro nggahina, "Pa Guru, sa bua mbuipu kawara ba Ita dou ma sama la bo Ita di ipa bae ba Sori Yordan ede, raturu tei ba Ita di mada doho ntoina? Sia ake

nakandeu karaso rauku, ro sara'ana dou nalao rakaku Sia!" **27** Cambe ba la Yahya, "Manusia wati loana ntau au-au nggara watisi rambei ba Ruma Hatalla di sia. **28** Ndai nggomi doho wa'ura ringamu nggahi nahu, 'Nahu laina Sangaji Mambei salama. Nahu ranggadu ulu ntwi kaisi la bo Sia.' **29** Bunti siwe ede du ntau bunti mone. Soba bunti mone ede naki di dampimpa ro nakade'eku, ro naneo adena nggara naringasi eli bunti mone. Ndede rauja la bo nahu. Ake nahu neo poda adeku. **30** Siaku ma pa bua naha penti, ro nahu nanaha kura penti." **31** Ma ramai ese mai nancewi eseku di sara'ana. Ma ramai di dunia lu'u golongan dou dunia, ro nuntu ra nggahi ma boha lampa rawi dunia. Sia ma ramai ese mai nancewi na'e di sara'ana. **32** Sia nuntu ra nggahina ma boha au rawa'u ra'eda ro ringa-Na, pala wati kone sa bua dou ma'imbi di nggahi ra eli-Na. **33** Dou ma imbi di nuntu ra nggahi-Na ede, namangakuku ba one Ruma Hatalla mancihi. **34** Bara dou ranggadu ba Ruma Hatalla nakaronggaku nggahi ra eli Ruma Hatalla, bara Ruma Hatalla wa'ura mbei kancihina Roh-Na di sia. **35** Ama nameci ra ca'uku Ana-Na, ro wa'ura donggo ra mbeina sara'a kuasa di Sia. **36** Dou ma imbi di Ana ede dimaraka mori masapodakaina ro ma'ederahi di. Pala dou ma wati to'a di Ana ede wati dimaraka mori. Sia di hukum ba Ruma Hatalla santoi-ntoina.

4:1 Dou-dou Farisi ringana ba one Ruma Isa rakana ro kandeu karasona dou mancewi mboto ma batu Sia ntwi kaisi la bo la Yahya. **2** (Sapodakaina ndai Ruma Isa wati kandeu karasona malaisi anamori doho-Na mpa.) **3** Wakatu bade ba Ruma Isa ba one dou-dou Farisi wa'ura ringana lampa rawi ede, Sia tu'u wi'ina Yudea lao mbali aka Galilea. **4** Di ade lampa ra laokaina ede Sia pa buaku lampa saina Samaria. **5** Nda di ronggara Ruma Isa di sa bua kota di Samaria ma ngara Sikhar, wati do'ona la bo dana rambei ba la Yakub ntoina di la Yusuf anana. **6** Ta ede wara temba la Yakub. Ruma Isa na'ipiku makina bara lampana, bara ndedena Sia doho di kengge temba. Wakatu ede kira-kira boe sampuru dua aimarai, **7-8** ro anamori Ruma Isa wa'ura lao aka kota di welikaina ngaha ra nono. Edempara sa bua dou siwe Samaria mai timba oi. Nggahi Ruma Isa di sia, "Ama ncawa, loa Nahu

raho oi nono?" **9** Cambe ̄ba dou siwe Samaria ede, "Ita dou Yahudi, mada dou Samaria; ̄ba ̄bauku Ita rahokaimu oi nono ̄di mada?" (̄Bara dou Yahudi wati wara ̄dapo angina la ̄bo dou Samaria.) **10** Cambe ̄ba Ruma Isa, "Pai ma ̄bade ̄ba nggomi rambei ̄ba Ruma Hatalla ro cou maraho nono ̄di nggomi, pasti ndai nggomi ̄dimaraho nono ̄di Sia, ro Sia ̄dimambe ̄di nggomi oi mamori." **11** Nggahi dou siwe ede, "Ita wati ntauta ̄boru, ro temba ake na'ipiku ̄deina. Rata ̄be Ita rakakaimu oi mambei mori?" **12** Yakub, ama wa'i ra waro mada ̄doho, mambeina mada ̄doho temba ake. Ndai sia rau weha oi ̄di nonona ta ake; ndede rauja ana ̄dohona ro binata ntadina. Sa ̄bua kacai ̄ba Ita, Ita mancewi na'e ntewi kaisi la ̄bo Yakub?" **13** "Dou ma nono oi ake ̄dimamango wo'o wali," nggahi Ruma Isa, **14** "pala dou ma nono oi ̄di mbei ̄ba Nahu, wati ̄dimamango wo'o wali santoi-ntoina. ̄Bara oi ̄dimbei ̄ba Nahu ede ̄dimanda ̄di mada oi ̄di ade sarumbuna ma sambura losa ro mambei ̄di sia mori masapodakaina ro ma'ederahi ̄di." **15** Nggahi dou siwe ede, "Ruma, tambei to'ipu mada oi ede, loaku ̄du mada wati ̄dimamango wo'o wali; ro wati paralu walina mai ta ake ̄di wehakaiku oi." **16** "Laora, oupu rahimu, edempara dula mbalipu ta ake," nggahi Ruma Isa. **17** "Mada wati ntauku rahi,' cambe ̄ba dou siwe ede. Ncihi romo nggahimu," nggahi Ruma Isa. **18** "̄Bara nggomi wa'ura nikamu lima kali, ro dou mone ma mori sama la ̄bomu ake laina rahimu." **19** "Ake mada wa'ura ̄badeku Ita sa ̄bua dou nabi," nggahi dou siwe ede. **20** Wa'i ra waro mada ̄doho manemba Ruma Hatalla ̄di doroto'i ake, pala bangsa Ita manggahi ̄ba one ̄di Yerusalem mpa hi ̄dina dou manemba Ruma Hatalla." **21** "Imbipu," nggahi Ruma Isa ̄di sia, "̄di sa ̄bua wakatu dou ̄dimanemba Ama, lai walina ̄di doroto'i ake, ro lai rauna ̄di Yerusalem. **22** Nggomi ̄doho dou Samaria nembamu ma wati pata ̄ba nggomi ̄doho, pala nami dou Yahudi manembaku Sia rapata ̄ba nami, ̄bara salamakai ramaina ra ̄di dou Yahudi. **23** Pala wakatuna ̄dimamai, mala wa'ura mai, ̄ba one kai kuasa Roh Allah dou-dou ̄dimanemba Ama kai Ruma Hatalla ma poda ̄bune rakane'e ̄ba Ama. **24** ̄Bara Ruma Hatalla ede Roh, ro kai kuasa Roh Allah mpoampa dou-dou laona nemba Ama ̄bune rakane'ekai-Na." **25** Nggahi dou siwe ede ̄di Ruma Isa, "Mada ̄bade

Sangaji Mambei salama (̄dipehekai Al Masih) ̄dimamai. Nggara namaisi Sia, Sia nangoa sara'aku ̄di ndaita." **26** "Nahuku Sia," nggahi Ruma Isa, "Nahu ma wunga nuntu ra nggahi lābo nggomi ake." **27** Wakatu ede wontu anamori Ruma Isa. Siādoho mbora akana edana Ruma Isa manuntu ra nggahi lābo dou siwe. Pala wati kone sābua dou ̄di ade weki siādoho masōdi ̄di dou siwe ede, "Ina au paraluta?" atao masōdi ̄di Ruma Isa, "̄Bābau Ita nuntu ra nggahimu lābo dou siwe ede?" **28** Edempara dou siwe ede tu'u wi'ina roana ta ede edempara laona aka kota ro nggahina ̄di dou-dou ta aka, **29** "Mai tiopu dou ma rangoa ̄di nahu sara'ana rakarawi ̄ba nahu. Sābua napodaku Sia ede Sangaji Mambei salama?" **30** Ndādi dou-dou ede tu'u wi'ina kota edempara laona ̄di Ruma Isa. **31** Wunga wakatu ede anamori Ruma Isa recena ngaha Ruma Isa. "Pa Guru," nggahi siādoho, "santābeta takatenggora weki." **32** Pala cambe ̄ba Ruma Isa, "Wara ngaha ra nono ̄di Nahu, ma wati ̄bade ̄ba nggomīdoho." **33** Ndādi anamorīdoho-Na tampu'u sōdi-sōdi ̄di angi ndaīdohona, "Sābua wara dou mawa'a ngaha ra nono ̄di ru'u ̄ba Sia?" **34** Edempara nggahi Ruma Isa, "Ngaha ra nono Nahu edēdu ̄batu rakane'e ̄ba Sia ma ranggadu Nahu, ro makanggori karawi rādonggo-Na ̄di Nahu. **35** Nggomīdoho nggahimu, 'Upa wura walipu oru pako.' Pala Nahu manggahi ̄di nggomīdoho: Tio kābaepu oma-oma ma wa'ura monca, sadia ̄dipako! **36** Dou ma pako wa'ura tampu'u tarima ao ufana ro kāborona hasi ̄di mori masapodakaina ro ma'ederahīdi. Ndādi dou ma parīdei ro dou ma pako loa kādihidi ade sama-sama. **37** Ncihi nggahi peribahasa ake, 'Ma sābua manggūda, ma kalaina mapako.' **38** Nahu makau nggomīdoho lao pako ̄di oma ma watira karawi ̄ba nggomīdoho; dou makalai wa'ura karawi ta aka, ro nggomīdoho matarima laba rādi karawikai siādoho." **39** Mboto dou Samaria ela ra dou kota ede ma'imbi ̄di Ruma Isa, ̄bara nggahi dou siwe ede, "Sia manggahina ̄di nahu sara'a rakarawi ̄ba nahu." **40** Ndādi wakatu dou-dou Samaria ede eda angina lābo Ruma Isa, siādoho raho kapodana loakūdu Sia ngge'e lābo siādoho. Ndādi Ruma Isa nge'e ta ede ̄dua nai ntoina. **41** Edempara ncewi mboto wali dou ma'imbi ̄di Ruma Isa ̄bara au rangoa ra tei ̄ba ndai Sia ̄di siādoho. **42** Siādoho nggahina

Di dou siwe ede, "Nami ma'imbira ake, laina bara ngoa au rangoa ba nggomi di nami, pala bara ndai nami wa'ura ringamu di Sia, ro bademu ba one poda Sia Mambei salama dunia." 43 Sawa'u ba dua nai ngge'ena di Sikhar, Ruma Isa lao aka Galilea. 44 Ndai Ruma Isa nawa'ura nggahi, "Sa bua dou nabi wati horoma ba dou di dana ra rasa ndaina." 45 Pala wakatu Sia rongga di Galilea, dou-dou ta aka weha aona Sia kai sana ade, bara sia doho wara di Yerusalem wakatu Ainaina Aruraja Paskah, ro wa'ura eda sara'ana rakarawi ba Ruma Isa. 46 Edempara Ruma Isa dula mbali aka Kana di Galilea, ta bera Sia parana rungkana oi nda di anggo. Di kota ede wara sa bua dou ma bora pamarenta, anana mawunga supu di Kapernaum. 47 Wakatu ringa ba sia ba one Ruma Isa wa'ura mai di Galilea ra'aka Yudea, sia lao rakana Ruma Isa ro rahona di Ruma Isa mai di Kapernaum dimakataho wea anana ma ne'era made. 48 Nggahi Ruma Isa di dou ma bora pamarenta ede, "Nggara watisi eda ba nggomi doho rawi ma bisa ra guna, nggomi doho wati imbimu." 49 "Ruma," cambe ba dou ma bora pamarenta ede, "ta mai roci to'ipu sawatipu ana mada madena." 50 Nggahi Ruma Isa di sia, "Laora anamu wa'ura taho." Dou ede na'imbiku di nggahi ra eli Ruma Isa, edempara sia laona. 51 Diwoha ncai, ada dohona mai di sia ro ngoa ra kahabana, "Ana Ita wa'ura taho." 52 Edempara so di ba sia di sia doho boe pila ana dou ede tampu'u tahona. Cambe ba sia doho, "Awina kira-kira boe sa bua aimarai mbora henggena." 53 Edempara ama ana dou ede kawarana ba one wakatu ede Ruma Isa manggahi di sia, "Anamu wa'ura taho." Nda di sia ro samenana iwa ra wekina imbi di Ruma Isa. 54 Edeku rawi ma bisa ra guna maka duakalikaina rakarawi ba Ruma Isa di Galilea sawa'u ba Sia maina ra di Yudea.

5:1 Sawa'u ba ede wara ndiha Yahudi, edempara Ruma Isa lao aka Yerusalem. **2** Di Yerusalem deni la bo "Ta da Jimba" wara sa bua kolam, ade bahasa Ibrani tangarakai Betesda. Ta ede wara lima mbua rasatampa. **3** Dihi di rasatampa-satampa ede wara mboto dou masupu mamaru ndore; wara ma mbuda, wara ma mpako ra mpedu, wara ma

made binci. Sia doho sara'ana nangenaku kangga bo oi di kolam ede. **4** Bara wara sakali-sakali mala'eka Ruma londo di kolam ede ro ka bona oi. Ro dou masupu ma sarambakaina lu'u di ade kolam ede wakatu kangga bo oi dimataho sara'a au rasupuna. **5** Dihi di ede wara sa bua dou mone ma wa'ura supu tolumpuru waru mba'a ntoina . **6** Eda ba Ruma Isa sia maru ndorena ta aka, ro na badeku ba one sia wa'ura ntoipoda supuna; nda di so di ba Ruma Isa di sia, "Sa bua mane'e tahonngomi?" **7** Cambe ba dou masupu ede, "Pa, wati wara dou ta ake dimakalu'u mada ade kolam wunga kangga bo oina. Ro wunga mada laolaka kolam, dou makalai wa'ura lu'u ulu." **8** Edempara nggahi Ruma Isa di sia, "Tu'ura, hantapu dipimu ro lampara." **9** Wunga ede wa'u dou ede tahona. Sia hantana dipi ro lampana. Lampa rawi ede nda dina di ainaina Sabat. **10** Bara ndedena dou-dou mana'ekai Yahudi manggahi di dou ma boupura taho ede, "Ainaina ake ainaina Sabat. Nggomi wati loamu hanta dipimu." **11** Pala cambe ba dou ede, "Dou ma rakataho mada akana makau mada hanta dipi mada ro lampa." **12** "Cousi Sia ma kau nggomi hanta dipi ro lampa?" so di ba sia doho. **13** Pala dou ma wa'ura taho ede wati badena douna, bara Ruma Isa wa'ura mbora di woha dou mamboto ede. **14** Edempara Ruma Isa eda angina la bo dou ede ade Bait Allah, ro nggahina di sia, "Ake nggomi wa'ura taho. Aina karawimu dosa wali, ba baina iumu lampa rawi ma ipi iha wali." **15** Nda di dou ede laona edempara ngoana di dou-dou mana'ekai Yahudi ba one Ruma Isa ma kataho wea supuna. **16** Ro bara ndedena sia doho tampu'u kasusana Ruma Isa, bara Sia katahona dou masupu di ainaina Sabat. **17** Pala nggahi Ruma Isa di sia doho, "Ama-Ku nakarawi ncau sampe ake, ro Nahu karawi rau." **18** Nggahi ra eli ede nakanda diku dou-dou mana'ekai Yahudi naha ne'e hade Sia. Sia doho karawina ede, laina bara sapa-Na atora agama mpoa ma boha ainaina Sabat, pala bara nggahi rau Sia ba one Ruma Hatalla ede Ama-Na; aona Sia kasamana weki-Na la bo Ruma Hatalla. **19** Cambe ndake ba Ruma Isa di dou-dou ede, "Imbipu, Ana wati loana karawi au-au kai kuasa ndai-Na. Sia karawina au ra'eda ba Sia karawi ba Ama-Na. Bara au rakarawi ba Ama, ede rauku dikarawi ba Ana. **20** Bara Ama nameci ra ca'uku Ana ro katadana di Sia sara'a

rakarawi ̄ba ndai-Na. Mala Ama ̄dimakatada rau-Na ruku ra rawi ma ipi na'e wali, nda ̄dina mbora kai aka nggomi ̄doho. **21** Ama ede nakamori mbaliku dou mamade, ro mbeina ̄di sia ̄doho mori masapodakaina ro ma'ederahi ̄di; ndede rauja Ana mambei mori ma'ederahi ̄di ̄di dou ̄dine'ekai ̄ba Sia mbei mori. **22** Ndai Ama wati kancarana cou-cou rau. Sara'ana kuasa ̄di paresa kai ncihi ra ncara wa'ura ̄donggona ̄di Ana-Na. **23** Karawikai ̄ba Ama ede loaku ̄du samenana dou lia ra horomana Ana ̄bune sia ̄doho malia ra horomana ̄di Ama. Dou ma wati lia ra horoma Ana wati lia ra horoma rauna Ama ma ranggadu Ana. **24** Ncihi poda nggahi Nahu ake: Dou ma kade'e ka ̄bae nggahi ra eli Nahu, ro na'imbiku ̄di Sia ma ranggadu Nahu, nantau mori masapodakaina ro ma'ederahi ̄di. Sia wati ̄di hukum; sia wa'ura hori ra ̄di madekaina ro narakaku mori ra woko. **25** Imbipu: ̄dimamai wakatuna -- mala wa'ura raka wakatuna -- dou mamade ̄dimaringa eli Ana Ruma Hatalla. Ro dou ma ringana ̄dimamori. **26** ̄Bune ndai Ama fu'u mori, Sia kanda ̄dina Ana-Na fu'u mori rau. **27** Sia wa'ura mbeina ̄di Ana-Na hak ̄di paresa ncihi ra ncara, ̄bara Sia Ana Manusia. **28** Aina mbora akamu nggomi ̄doho ringamu lampa rawi ake, ̄ba wakatuna ̄dimamai ̄bara sara'ana dou ma wa'ura made naringaku eli-Na, **29** edempara losana ra ̄di ade rade. Dou ma wa'ura karawi mataho ̄dimamori mbali ru'u mori. Pala dou ma wa'ura karawi mada ̄bae ̄dimamori mbali ̄di hukum." **30** "Nahu wati loaku karawi au-au kai ̄ba kane'e ndai-Ku. Nahu ̄dimaparesa ncihi ra ncarampa ̄bune rakaukai ̄ba Ruma Hatalla. Ro au ranggahi ̄ba Nahu adi, ̄bara Nahu wati ̄batu-Ku rakane'e ̄ba ndai Nahu, malaisi rakane'e ̄ba Ama ma ranggadu Nahu. **31** Misampara Nahu manuntu ra nggahi ma ̄boha weki ndai-Ku, nuntu ra nggahi ede wati loa ̄di imbi. **32** Pala wara dou makalai ma mbei sakasi ma ̄boha Nahu, ro Nahu ̄bade ̄ba one nuntu ra nggahina ede ncihi. **33** Nggomi ̄doho wa'ura nggadumu dou ̄di la Yahya, ro sia wa'ura mbeina sakasi ma poda ma ̄boha Nahu. **34** Lampa rawi ede Nahu manggahi, laina ̄bara Nahu maparalu ̄di nuntu ra nggahi manusia, pala loaku ̄du nggomi ̄doho ̄dikasalama. **35** La Yahya ede ̄bune ilo ma kalea ro makalosa taroana. ̄Disamporo wakatu nggomi ̄doho neo ademu tarima taroana ede. **36** Pala nuntu ra nggahi

Nahu nancewi na'e ntewi kaisi di nuntu ra nggahi la Yahya. Au rakarawi ba Nahu ake, ede du karawi rakaukai ba Ama di Nahu, di bukutikai ba one Ama mawa'ura nggadu Nahu. **37** Ro Ama ma ranggadu Nahu mambei sakasi rau ma boha Nahu. Nggomi doho watipu ringamu eli-Na atao edamu pahu-Na. **38** Nggahi ra eli-Na wati rawi'imu dei ademu bara nggomi doho wati imbimu di Nahu ranggadu-Na. **39** Nggomi doho tana'omu Alkitab ba kacaimu bara kai caramu ede nggomi doho mantau mori masapodakaina ro ma'ederahi di. Ro Alkitab ede mambei sakasi ma boha Nahu. **40** Pala nggomi doho wati ngawamu mai di Nahu dirakakaimu mori ma'ederahi di. **41** Nahu wati ngupaku roi ba manusia. **42** Nahu kapataku Nggomi doho. Nahu bade nggomi doho wati meci ra ca'umu Ruma Hatalla dei ademu. **43** Nahu maiku kai kuasa Ama-Ku, pala nggomi doho wati tarima aomu Nahu. Pala maisi dou makalai mai kai kuasa ndaina, nggomi doho mangawaku tarima ao sia. **44** Buneku loa imbi ba nggomi doho, nggara nggomi doho ngupamu roi ba sasamamu manusia, ro wati usahamu ngupa roi ra di Ruma Hatalla ma Kese Weki? **45** Aina kacaimu Nahu dimakancara nggomi doho di tando Ama. Justru dimakancarana nggomi doho ede du la Musa, sia ede rane'ekai ba nggomi doho. **46** Misakai nggomi doho imbimu di la Musa, nggomi doho dima'imbi di Nahu, bara ma boha Nahu sia tuntina. **47** Pala nggarasi nggomi doho wati imbimu di au ratunti ba la Musa, buneku loamu imbi ba nggomi doho di au ranggahi ba Nahu?"

6:1 Pila-pila wakatu ntoina sawa'u ba ede Ruma Isa lao aka ipa ba bae Ndano Galilea, ditangara kai rau Ndano Tiberias. **2** Sawa'u ba ronggana ta aka, mboto dou batu Sia bara sia doho wa'ura edana karawi-Na ma bisa ra guna kai katahona dou-dou masupu. **3** Ruma Isa tekana doro to'i, edempara dohona ta ede la bo anamori doho-Na. **4** Wakatu ede wa'ura denira Ainaina Aruraja Paskah Yahudi. **5** Wakatu eda ba Ruma Isa di kompe ra pei-Na, Sia edana dou ma'ipi poda mboto mamai raka Sia. Edempara nggahi Sia di la Filipus, "Ta beku ndai loakai weli di ngaha ra nono, loaku du sara'ana dou ake loa ngaha?" **6** (Ruma Isa wa'ura bade auku dikarawi-Na, pala nggahi ndedekai ba Sia bara Sia

nane'eku uji la Filipus.) **7** Cambe ba la Filipus, "Roti maco'i dua ratu piti salaka wati dimancihi di ru'u ba dou doho ake, kone sanikina dou raka sato'impa." **8** Sa bua dou anamori Ruma Isa ma kalaina, ede du la Andreas ari la Simon Petrus, manggahi, **9** "Ta ake wara ana dou mone mawa'a lima mbua roti ro dua tembe uta. Pala auku aona ede di ru'u ba dou mamboto ake?" **10** "Kaupu dou-dou ede doho," nggahi Ruma Isa. Di hi di ede wara mboto mpori, nda di dou-dou ede doho di mpori -- sara'ana wara kira-kira lima riwu dou mone. **11** Edempara Ruma Isa wehana roti ede, edempara rentana do'a syuku di Ruma Hatalla. Sawa'u ba ede Sia cengga-cenggana roti ede di dou mamboto. Edempara Sia cengga-cenggana uta ede, ro sia doho ngaha ra nonona sampe mbocu podakaina. **12** Sawa'u ba sia doho ngaha sampe mbocuna, nggahi Ruma Isa di anamori doho-Na, "Ka boropu mancewi ngaha ra nono ede ai to'ina wara rapaki." **13** Edempara sia doho ka borona sampuru dua wonca bini mancewi ngaha ra nono ra di lima mbua roti rangaha ba dou mamboto ede. **14** Wakatu eda ba dou mamboto rawi ma bisa ra guna rakarawi ba Ruma Isa, nggahi sia doho, "Poda, akeku Nabi rasake ede rapamao mai di dunia!" **15** Ruma Isa na badeku sia doho ngawakaina mai di pakasakaina Ruma Isa dimanda di sangaji sia doho. Bara ndedena Sia lao pesona weki lao aka dana ra rasa doroto'i. **16** Wunga ne'empara rindi ai, anamori Ruma Isa londo awa ndano. **17** Edempara sia doho nentena sampa lao ipa bae ba ndano ede nalao aka Kapernaum. Wa'ura rindi ai pala Ruma Isa watipu mai rakana sia doho. **18** Diwakatu ede ndano natampu'ura na'e galo bara angi na'e. **19** Sawa'u ba loja kira-kira lima atao ini kilo mete, sia doho edana Ruma Isa mai rakana sampa kai lampana ese wawo oi. Sia doho na'ipiku dahuna. **20** Pala nggahi Ruma Isa di sia doho, "Aina dahu, ake Nahu!" **21** Edempara kai sana adena sia doho tarima aona Sia lu'u ade sampa, ro wakatu ede wa'u sampa sia doho rongga aka hi di laokaina. **22** Bala aisanai dou mamboto ma mbuipu ngge'e di ipa bae ndano, kawarana weki ba one akana cuma wara sa bua sampampa ta aka. Sia doho bade ba one anamori Ruma Isa wa'ura lao kai sampa ede, Ruma Isa wati batuna. **23** Edempara pila-pila mbua sampa ra di kota Tiberias mai ro la buna deni

lābo hīdi dou mamboto ede mangaha roti sawa'ūba rentana do'a syuku
bā Ruma. **24** Wakatu edāba dou mamboto edēba one nataho Ruma
Isa ro anamorīdoho-Na watīdu warana ta ede, siādoho rau ne'ena
sampa-sampa ede ro laona aka Kapernaum ngupa Ruma Isa. **25** Wakatu
dou-dou mamboto ede eda angi lābo Ruma Isādi ipābaēba ndano,
sōdība siādohōdi Sia, "Pa Guru,̄bune ai Ita rongga ta ake?" **26**
Cambēba Ruma Isa, "Poda, nggomīdoho ngupakaimu Nahu lainābara
nggomīdoho loamu ka'ao rawi mābisa ra guna rakarawība Nahu, pala
̄bara nggomīdoho wa'ura ngaha sampe mbocumu. **27** Aina karawi
̄dirakakaimu ngaha ra nono ma loa mpoi ro mbai. Karawipu
̄dirakakaimu ngaha ra nono ma wati loa mbai ro ma loa mbei mori
masapodakaina ro ma'ederahīdi. Ngaha ra nono edēdi mbeība Ana
Manusiādi nggomīdoho,̄bara Sia wa'ura hantāba Ruma Hatalla,
Ama-Na." **28** Edempara sōdība siādohōdi Sia, "Aukūdi pābua
karawība madādoho loakūdu madādoho karawi rakane'ēba Ruma
Hatalla?" **29** Cambēba Ruma Isa, "Akekūdi ne'ēba Ruma Hatallādi
nggomīdoho: imbipūdi Sia ranggadūba Ruma Hatalla." **30** "Nggara
ndedesi," nggahi siādoho, "aukūdi mbeība Ita loakūdu
madādoho eda ro imbīdi Ita? Aukūdi karawība Ita? **31** Wa'i ra waro
madādoho ngahana mannādi so sarae,̄bune ratuntīdi ade Alkitab,
'Sia mbeina siādoho ngaha roti rādi saroga.'" **32** Edempara nggahi
Ruma Isādi siādoho, "Imbipu: Laina la Musa malaisi Ama-Ku ma
mbeinādi nggomīdoho roti masapodakaina rādi saroga. **33**̄Bara roti
rambeība Ruma Hatalla edēdu Sia ma ralondo ese saroga ro mambei
morīdi ru'ūba manusiādi dunia." **34** "Ama," nggahi siādoho, "mbei
ntuwupūdi madādoho roti ede." **35** "Nahura roti ma mbei mori,"
nggahi Ruma Isādi siādoho. "Dou ma maīdi Nahu watīdimahīdo
wali santoi-ntoina. Ro dou ma imbīdi Nahu watīdimamango wo'o wali
santoi-ntoina. **36** Palābune ranggahi Nahūdi nggomīdoho, konena
nggomīdoho wa'ura edamu Nahu, nggomīdoho wati imbimu. **37**
Samenana dou rambeība Amādi Nahūdimamaīdi Nahu. Nahu wati
tula aoku cou-cou ma maīdi Nahu. **38**̄Bara Nahu londoku rādi
saroga, lainādimakarawībera ne'ēndai-Ku, malaisi rakane'ēba Sia ma

ranggadu Nahu. **39** Ro akeku rakane'e ba Sia ma ranggadu Nahu: loaku du ra di sara'ana dou ra donggo di Nahu, wati kone sa bua dou rau mamoda; pala loaku du Nahu makamori mbali sia doho di Ainaina Kiama. **40** Poda akeku rakane'e ba Ama Nahu: Loaku du sara'a ma ra'eda Ana ro imbina di Sia ma ntau mori masapodakaina ro ma'ederahi di, ro Nahu dimakamori mbali wakatu Ainaina Kiama." **41** Dou-dou Yahudi tampu'u bada re de di Ruma Isa, bara nggahi Sia: "Nahuku roti ma ralondo ese saroga." **42** Nggahi sia doho, "Sa bua laina ake Isa, ana la Yusuf? Nami mapataku ina ro ama-Na! Buneku loana Sia nggahi ba one Sia ralondona ese saroga?" **43** Edempara nggahi Ruma Isa di sia doho, "Aina bada re de. **44** Wati kone sa bua dou maloa mai di Nahu, nggarasi Ama ma ranggadu Nahu, wati wa'ana sia di Nahu; ro cou ma mai, dikamori mbali ba Nahu di Ainaina Kiama. **45** Di ade Buku Nabi-nabi ratunti ndake: 'Sara'ana dou di ngoa ra tei ba Ruma Hatalla.' Nda di sara'ana dou ma ringa Ama ro tana'ona di Sia, maina di Nahu. **46** Ede laina aona ba one wara dou ma wa'ura eda Ama. Cuma Sia ma ramai ta Ruma Hatalla, mawa'ura eda Ama. **47** Di bademu: dou ma imbi, nantau mori masapodakaina ro ma'ederahi di. **48** Nahura roti ma mbei mori. **49** Wa'i ra waromu ngahana manna di so sarae ro sia doho made rau. **50** Pala wati ndedena la bo roti ma londo ra di saroga; dou ma ngaha roti ede wati dimamade. **51** Nahura roti ma londo ra di saroga -- roti ma mbei mori. Dou ma ngaha roti ake dimamori santoi-ntoina. Roti di mbei ba Nahu di mori ra wokokai manusia di dunia ede du hi'i Nahu." **52** Ringana ede, dou-dou Yahudi cence ncihi angi ndaina. "Buneku loana dou ake mbei hi'i-Na di ngaha ndaita?" nggahi sia doho. **53** Edempara nggahi Ruma Isa di sia doho, "Imbipu: Nggarasi nggomi doho wati ngahamu hi'i Ana Manusia ro nonomu ra'a-Na, nggomi doho wati poda-poda dimamori. **54** Dou ma ngaha hi'i Nahu ro nono ra'a Nahu nantau mori masapodakaina ro ma'ederahi di ro Nahu dimakamori mbali sia doho di Ainaina Kiama. **55** Bara hi'i Nahu poda-poda ngaha ra nono, ro ra'a Nahu poda-poda oi nono. **56** Dou ma ngaha hi'i Nahu ro manono ra'a Nahu, nange'empa sa buana la bo Nahu, ro Nahu sa bua la bo sia. **57** Ama ma mori ede, ma ranggadu Nahu ro Nahu rau mori

rā di Ama. Ndede rau ro dou ma ngaha hi'i Nahū dimamori rā di Nahu.

58 Akeku roti ma londo rā di saroga: laina rotī bune ra ngahā ba wa'i ra waromu. Bara sawa'ū ba ngahana roti ede, siā doho namade rau. Pala dou ma ngaha roti akē dimamori santoi-ntoina." **59** Sara'ana ede nggahī ba Ruma Isa wakatu Sia ngoa ra tei-Nā di uma sambeakaī di Kapernaum. **60** Sawa'ū ba ringana nggahi ra eli Ruma Isa ede, mbotō di ade weki anamorī doho-Na manggahi, "Tana'o ake na'ipiku tanina. Couku ma wa'una tarima!" **61** Ndai Ruma Isa nā badekū ba one anamorī doho-Na mabada rē de mā boha lampa rawi ede. Ndā di nggahi Sia, "Sā bua nggomī doho ma'iha adē bara nuntu ra nggahi ede?" **62** Buneku ndā dina peasi nggara edasī ba nggomī doho Ana Manusia ne'e mbalinā di hī di-Na masarambakaina? **63** Ma kandā dina manusia mori edē du Roh Allah. Tenggo ra wale manusia wati wara onena. Nggahi ra eli ranggahī ba Nahū di nggomī doho ake edē du nggahi ra eli Roh Allah ro nggahi ra eli ma mbei mori. **64** Pala wara raū di ade weki nggomī doho ma wati imbi." (Ruma Isa wa'urā badenā di ai saramba wa'una cou-cou ma wati ne'e imbi, ro coukū dimā donggo Siā di dou-dou ma musu-Na.) **65** Edempara nggahi wali Ruma Isa, "Bara ndedena Nahu mangoanā di nggomī dohō ba one wati kone sā bua dou malo mā di Nahu, nggara watisi rakane'ē ba Ama." **66** Tampu'u wakatu ede mboto dou mā batuna matu'u wi'i Sia, ro wati ngawa walinā batu Sia. **67** Edempara sō dī ba Ruma Isā di sampurū dua anamorī doho-Na, "Sā bua nggomī doho rau mane'e wi'i paki Nahu?" **68** "Ruma," nggahi la Simon Petrus̄ di Sia, "̄ di couku madā doho laokaimu? Nggahi ra eli Ruma mambei mori masapodakaina ro ma'ederahī di. **69** Madā doho wa'ura imbi poda-podā ba one Ruma dou maraso ranggadū ba Ruma Hatalla." **70** Cambē ba Ruma Isa, "Sā bua laina Nahu ma rakā dale nggomī doho sampurū dua dou ake? Pala sā bua doū di ade weki nggomī doho edē du seta!" **71** Aona nggahi Ruma Isa edē du la Yudas ana la Simon Iskariot. Ba konena la Yudas sā bua doū di ade weki sampurū dua dou anamori Ruma Isa, siā dimā donggo Ruma Isā di dou-dou ma musu-Na.

7:1 Sawa'u ba ede Ruma Isa lao lampa rero-Na di Galilea. Sia wati ngawana lao aka dana ra rasa Yudea bara dou-dou mana'ekai Yahudi ta aka mane'e hade Sia. **2** Wakatu ede wa'ura deni Aruraja Pondok Daun. **3** Nda di nggahi ari doho-Na di Ruma Isa, "Tu'u wi'ipu hi di ake ro laopu aka Yudea, loaku du anamori-Mu na'eda rauku karawi-Mu. **4** Wati wara dou dimacilina au rakarawina, nane'esi mbou ngarana. Nggara makarawisi ba Ita karawi bune ede, sara'a dunia pa buaku badena!" **5** (Bara ari-ari ndai-Na wati imbi rauna di Sia.) **6** "Watipu wakatuna di ru'u ba Nahu," nggahi Ruma Isa di sia doho, "pala di ru'u ba nggomi doho, sanikina wakatu loa. **7** Dunia ake wati lu'u ba aka da ca'una nggomi doho. Pala Nahu wati ca'u romo ba dunia, bara Nahu maca'u nggahi di dunia ba one ruku ra rawina mada bae. **8** Laopu ndai nggomi doho aka ndihakai ede. Nahu wati laoku bara watipu wakatuna di ru'u ba Nahu." **9** Ndede nggahi Ruma Isa di ari doho-Na, ro Sia ngge'e di Galilea. **10** Sawa'u ba lao ari doho-Na aka ndihakai ede, kai midi-midi Ruma Isa lao kesena wati wara dou ma badena. **11** Santoi ndiha ede, dou-dou mana'ekai Yahudi mangupa Sia ro so di rerona, "Ta beku Sia?" **12** Mboto dou manuntu nari ma boha Sia. Wara ma nggahi: "Sia dou nawancuku tahona." Wara rauja ma nggahi: "Wati! Sia nakasantuda mboto dou." **13** Pala wati kone sa bua dou madisa nggahi kana'e ma boha Sia bara sia doho dahu di dou-dou mana'ekai Yahudi. **14** Wunga sama na'ekai ndiha, Ruma Isa lu'u ade Bait Allah, edempara tampu'una ngoa ra tei. **15** Dou-dou mana'ekai Yahudi mbora poda akana ro nggahina, "Buneku loana dou ake bade mandede mboto, sapodakaina Sia wati paranana sakola?" **16** Cambe ba Ruma Isa, "Rangoa ra tei ba Nahu ake laina ngoa ra tei ba Nahu, pala ngoa ra tei ba Sia ma ranggadu Nahu. **17** Dou ma ngawa batu rakane'e Ruma Hatalla, dima bade sa bua ngoa ra tei ba Nahu ramaina ra di Ruma Hatalla atao ramaina ra di ndai Nahu. **18** Dou ma mbei ngoa ra tei ndaina nangupaku di lia ra horomakai weki ndaina. Pala dou ma ngupa lia ra horoma di ru'u ba Sia ma ranggaduna, dou ede rombo, wati wara kukukeko di sia. **19** Sa bua laina la Musa mawa'ura mbeina parenta-parenta Ruma Hatalla di nggomi doho? Pala di ade weki nggomi doho wati wara ma batuna parenta-parenta ede.

"Ba bauku nggomi doho ne'ekaimu hade Nahu?" **20** Cambe ba dou mamboto ede, "Nggomi ringu! Cou mane'e hade Nggomi?" **21** Cambe ba Ruma Isa, "Sa buampa rawi rakarawi ba Nahu di ainain Sabat, ro nggomi doho mbora mena akamu. **22** Mbei ba la Musa di nggomi doho atora suna -- konena suna ede sapodakaina wati ramaina ra di la Musa, pala ramaina di wa'i ra waro sawatipu la Musa. Bara ndedena, di ainaina Sabat rau nggomi doho mane'eku suna dou. **23** Makarawisi ede ba nggomi doho ba baina sapamu atora la Musa ma boha suna, ba bau nggomi doho mbanimu di Nahu bara kataho ba Nahu weki dou sara'ana di ainaina Sabat? **24** Aina kancaramu dou bara dasa ma tada, pala bara kai dasa ma'adi." **25** Edempara wara pila-pila dou Yerusalem manggahi, "Sa bua laina dou akesi rangupa rero di ne'e hade? **26** Tio Sia nuntu ra nggahina di tando dou mamboto kai wati wara dou mahakona, ro wati wara dou ma nggahi au-au di Sia! Sa bua dou-dou mana'ekai ndaita wa'ura kawarana weki ba one Sia ake Sangaji Mambei salama? **27** Pala namaisi Sangaji Mambei salama ede, wati kone sa bua dou ma bade rata be maikai-Na! Sapodakaina ndai wa'ura badeta ra di bena dou ake." **28** Edempara, Ruma Isa wunga ngoa ra teina dei ade Bait Allah, Sia nggahi kana'ena, "Nda di nggomi doho ma badeku cou Nahu ake, ro rata bena maikai-Ku? Nahu wati maiku kai kane'e ndai-Ku. Nahu ranggadu ba Sia ma ntau hak manggadu Nahu, ro Sia loa di imbi. Pala nggomi doho wati patamu Sia. **29** Nahu pata Sia, bara Nahu ramaiku ra di Sia, ro Sia ede du ma ranggadu Nahu." **30** Diwakatu ede sia doho nane'eku wa'u Ruma Isa, pala wati wara ma disa nenti Sia, bara watipu raka wakatuna. **31** Mboto dou di ade weki dou-dou ede tampu'u imbi di Sia, ro nggahina, "Nggara namaisi Sangaji Mambei salama ede, sa buana loaku Sia karawi mancewi mboto rawi ma bisa ra guna ntewi kaisi la bo dou ake?" **32** Dou-dou Farisi maringa buneku dou mamboto ede manuntu kanari ma boha Ruma Isa. Bara ndedena, sama-sama la bo dou-dou mana'ekai imam, sia doho kauna pila-pila dou majaga Bait Allah lao wa'u Ruma Isa. **33** Nggahi Ruma Isa di dou mamboto di ade Bait Allah, "Disamporo walimpa Nahu wara sama la boku nggomi doho. Sawa'u ba ede Nahu dimalao

dula mbali aka ma ranggadu Nahu. **34** Nggomi doho dimangupa Nahu, pala wati rakamu eda Nahu; bara nggomi doho wati loamu mai di hi di ta bera warakai Nahu." **35** Edempara dou-dou mana'ekai Yahudi cua nggahi di angi ndai dohona, "Dou ake nane'e lao ta beku nda dina di daloakai raka eda ba ndai Sia? Sa bua Sia nane'eku lao aka dou-dou Yahudi ma ngge'e di dana ra rasa dou di ade woha dou Yunani, ro nangoa ra teiku dou Yunani? **36** Auku aona Sia nggahina ba one ndai dimangupa Sia pala wati dimaraka eda Sia ro ba one ndai wati loa mai aka hi di ta bera wara kai Sia?" **37** Wakatu ainaina macumpukaina ra di ndiha kai ede, ede du ainaina ma ipi penti poda, Ruma Isa ki dina di ade Bait Allah edempara nggahi-Na, "Dou ma mango wo'o pa buaku mai nonona di Nahu. **38** Ma boha dou ma imbi di Nahu, ratunti di ade Alkitab: 'Rata dei adena wara lampa oi ma mbei mori.' " **39** (Ruma Isa nuntu ra nggahina ma boha Roh Allah, ma di tarima ba dou-dou ma imbi di Sia. Bara wakatu ede Roh Allah watipu rambei; bara Ruma Isa watipu ka dese ro kantasa kai made-Na.) **40** Mboto dou maringa ra kade'e au ranggahi ba Ruma Isa, ro di ade weki sia doho wara ma nggahi, "Dou ake pasti Nabi ra ngena ba ndai ede!" **41** Ma kalaina manggahi, "Akeku Sangaji Mambei salama!" Pala wara rau dou ma nggahi, "Ah, buneku loana Sangaji Mambei salama ramaina ra di Galilea? **42** Di ade Alkitab ratunti ba one Sangaji Mambei salama ede du londo ra mai la Daud ro dimamai ra di Betlehem, ede du kampo ra mporo la Daud." **43** Cumpukaina dou-dou tampu'ura cence ncihi ma boha Ruma Isa. **44** Wara ma ne'e wa'u Sia, pala wati kone sa bua dou rau manenti-Na. **45** Wakatu dou-dou majaga Bait Allah rakau lao wa'u Ruma Isa mai mbalina, dou-dou mana'ekai imam ro dou-dou Farisi ede so dina di sia doho, "Ba bauku nggomi doho wati wa'a ca'arakaimu Sia?" **46** Cambe ba dou-dou majaga ede, "Watipu parana wara dou manuntu ra nggahi bune Sia!" **47** "Sa bua nggomi doho wa'ura kasantuda ba Sia rau? Nggahi ba dou-dou Farisi ede. **48** "Sa bua wara ra di dou-dou mana'ekai ndai atao dou Farisi ma'imbi di Sia? **49** Pala dou mamboto ake, sia doho wati badena hukum Musa, ro sia doho wa'ura hina ba'a ba Ruma Hatalla." **50** Sa bua dou di ade weki dou-dou Farisi ede ede du la Nikodemus ma

wa'ura iu mai di Ruma Isa. Nggahi la Nikodemus di dou-dou Farisi ma kalaina, **51** "Nggahi ba Hukum, sa-bua-bua dou wati loa di hukum sawatipu parakarana di ringa ra kade'e ro rakarawina diparesa." **52** "Sa-bua nggomi rau ra di Galilea?" cambe ba sia doho. "Paresa lalompa di ade Alkitab! Nggomi doho ma'edaku ba one wati wara nabi ma ra di Galilea!" **53** Sawa'u ba ede, sara'ana dou dula di umana.

8:1 Pala Ruma Isa laona aka Doro to'i Zaitun. **2** Bala aisanai si-di-si di poda Sia lao walina aka Bait Allah, ro mboto dou mamai raka Sia. Doho Ruma Isa, edempara tampu'u ngoa ra teina sia doho. **3** Wunga wakatu ede, guru-guru agama ro dou-dou Farisi mai wa'ana di Sia sa-bua dou siwe raraka eda karawina jina. Sia doho kauna dou siwe ede ki di dei wohana, **4** edempara nggahina di Ruma Isa, "Pa Guru, dou siwe ake raraka eda wunga karawina jina. **5** Di ade Hukum Musa wara atora ba one dou siwe bune ake pa buaku to ba kai wadu sampe madena. Ake bune kananu ba Ita?" **6** So di ndedekai ba sia doho ba ne'ena kama bu Sia, loakaina di kancara ba sia doho Sia. Pala Ruma Isa na'okompa, ro tuntina kai kangge-Na di dana. **7** Wakatu so di pakasa ncau ba sia doho, Sia hantana tuta-Na ro nggahina di sia doho, "Dou ma wati wara dosa di ade weki nggomi doho, co'opu sia dimato ba ulu kai wadu di dou siwe ede." **8** Sawa'u ba ede Ruma Isa oko mbalina ro tunti walina di dana. **9** Sawa'u ba ringana nggahi ndede Ruma Isa, sia doho lao tu'u wi'ina hi di ede, sa-bua-sa-bua tampu'u ma tua. Cumpukaina Ruma Isa kesena mawara ta ede la bo dou siwe ma mbiupu ki di di hi dina. **10** Edempara Ruma Isa hantana tuta-Na ro nggahina di dou siwe ede, "Ta beku sia doho sara'ana? Sa-bua wati wara ma hukum nggomi?" **11** "Io wati, Pa," cambena. "Taho," nggahi Ruma Isa, "Nahu rau wati hukum-Ku nggomi. Ake laora, aina karawi walimu dosa." **12** Ruma Isa nuntu ra nggahi walina di dou mamboto, nggahi-Na, "Nahura taroa dunia. Dou ma batu Nahu wati dimalampa di ade rindikaina, pala nantau taroa mori ra wokona." **13** "Ake Ita manuntu ra nggahi ma boha weki ndai-Mu," nggahi dou-dou Farisi ede di Sia, "nuntu ra nggahi-Mu wati podana." **14** Cambe ba Ruma Isa, "Konena Nahu nuntu ra

nggahi-Ku ma boha weki ndai-Ku, nuntu ra nggahi-Ku ede napodaku; bara Nahu ka bade rata bena maikai Nahu ro ta be di laokai Nahu. Nggomi doho wati bademu rata bena ramaikai Nahu ro ta beku di laokai Nahu. **15** Nggomi doho paresa ncihi ra ncara dou kai cara manusia; Nahu wati paresaku ncihi ra ncara kone sa bua dou. **16** Pala paresasi ba Nahu ncihi ra ncara dou, raparesa-Ku ede na'adi, bara Nahu wati kese-Ku; Ama ma ranggadu Nahu wara sama-sama la bo Nahu. **17** Di ade Hukum Musa ratunti ndake: Nuntu ra nggahi ma poda ede du nuntu ra nggahi ra di dua dou. **18** Ma nuntu ra nggahi ma boha Nahu wara duana -- Nahu ro Ama ma ranggadu Nahu." **19** "Te beku Ama-Mu ede?" nggahi sia doho. Cambe ba Ruma Isa, "Nggomi doho wati patamu Nahu ro Ama-Ku, mapatasi ba nggomi doho Nahu, pasti nggomi doho mapata rauku Ama Nahu." **20** Sara'ana ede ranggahi ba Ruma Isa wakatu Sia wunga tei-Na di Bait Allah deni la bo peti-peti hi di donggo ra mbeikai piti. Pala wati kone sa bua dou rau ma wa'u Sia, bara watipu raka wakatuna. **21** Nggahi wali Ruma Isa di sia doho, "Nahu dimalao, ro nggomi doho dimangupa Nahu, pala nggomi doho dimamade ade dosamu. Aka hi di laokai Nahu, nggomi doho wati loamu laokai." **22** Nda di nggahi dou-dou mana'ekai Yahudi, "Kombisi Sia nane'eku hade weki ndai-Na, bara nggahi Sia, 'Aka hi di laokai Nahu, nggomi doho wati loamu maikai.'" **23** Edempara nggahi Ruma Isa di sia doho, "Nggomi doho ramaimu ta awa; pala Nahu ramai-Ku ta ese. Nggomi doho ra di duniana; Nahu laina ra di dunia. **24** Bara ndedena Nahu nggahiku di nggomi doho, ba one nggomi doho dimamade di ade dosa-dosamu. Ro podana nggomi doho dimamade di ade dosa-dosamu, nggara watisi imbimu ba one 'Nahura Sia di pehekai NAHU WARA!'" **25** "Nggomi cou sapodakaina?" so di ba sia doho. Cambe ba Ruma Isa, "Di au waliku nuntu ra nggahi la bo nggomi doho! **26** Mboto walipu lampa rawi ma boha nggomi doho di ne'eku nggahi ra paresa ncihi ra ncaramu ba Nahu. Pala Sia ma ranggadu Nahu loa di imbi. Ro Nahu mangoana di dunia au raringa ba Nahu ra di Sia." **27** Sia doho wati loana ka'ao ba one Sia wunga nuntu ra nggahina di sia doho ma boha Ama. **28** Bara ndedena nggahi Ruma Isa

di sia doho, "Peasi nggara nggomi doho wa'ura ka dese ra kantasamu Ana Manusia, nggomi doho dima bade ba one 'Nahura Sia ma dipehekai NAHU WARA', ro nggomi doho dima bade ba one wati wara kone sa bua rakarawi ba Nahu ra di ndai Nahu. Nahu nggahimpa au rangoa ra tei ba Ama di Nahu. **29** Ro Sia ma ranggadu Nahu wara sama la bo Nahu. Sia wati paranana co'o wi'i Nahu kese, bara Nahu makarawi ncau au makasana wea ade-Na." **30** Sawa'u ba nggahi sara'ana ba Ruma Isa ede, mboto dou ma'imbi di Sia. **31** Edempara nggahi Ruma Isa di dou-dou Yahudi ma wa'ura imbi di Sia, "Nggara ma batusi ba nggomi doho mori bune rangoa ra tei ba Nahu nggomi doho poda-poda batumu Nahu, **32** nda di nggomi doho dimapata lampa rawi mapoda, ro lampa rawi mapoda ede dimahori kalosana nggomi doho." **33** "Mada doho ake londo ra mai Ibrahim," nggahi sia doho, "Mada doho watipu iumu nda di ada cou-cou rau! Auku aona nggahi Ita, 'Nggomi doho dihiri kalosa?'" **34** "Nancihi poda nggahi Nahu ake," nggahi Ruma Isa di sia doho, "Dou ma karawi dosa, ede du ada dosa. **35** Ro sa bua ada wati ntauna hi di di ngge'e impikaina di ade iwa ra weki, pala ana di ru'u santoi-ntoina nantau hi di ade iwa ra wekina. **36** Bara ndedena, nggara Ana mahori kalosa nggomi doho, nggomi doho poda-poda hori weki. **37** Nahu bade nggomi doho ake poda londo ra mai la Ibrahim. Pala nggomi doho mane'e hade Nahu, bara nggomi doho wati ngawamu tarima rangoa ra tei ba Nahu. **38** Au ra'eda ba Nahu di Ama-Ku, edeku di nuntu ra nggahi ba Nahu. Pala nggomi doho makarawiku au rangoa ra tei ba ama ndaimu." **39** Cambe ba sia doho, "Ama mada doho ede du Ibrahim." "Pai poda-podasi nggomi doho ana-ana la Ibrahim," nggahi Ruma Isa, "pasti nggomi doho makarawiku au rakarawi ba la Ibrahim. **40** Nahu karonggaku di nggomi doho ruku ra rawi mataho raringa ba Nahu di Ruma Hatalla, pala nggomi doho mane'eku hade Nahu. Ibrahim wati karawina bune ede! **41** Nggomi doho karawimu au rakarawi ba ama ndaimu." Cambe ba sia doho, "Mada doho laina ana-ana haram. Ama mada doho sa buampa, ede du ndai Ruma Hatalla." **42** Edempara nggahi Ruma Isa di sia doho, "Nggara podasi Ruma Hatalla ede Amamu, nggomi doho

̄dimameci ra ca'u Nahu, ̄bara Nahu ramaiku ra ̄di Ruma Hatalla. Nahu maiku laina rakane'e ndai-Ku, pala Sia ma ranggaduna Nahu. **43**

̄Ba ̄bauku nggomi ̄doho wati loamu ka'ao au ranuntu ra nggahi Nahu?

̄Bara nggomi ̄doho wati wa'umu taha kade'e rangoa ra tei ̄ba Nahu. **44**

Ibilis amamu, ro nggomi ̄doho mangawa ̄batu rakane'e amamu. Ra'aipu saramba wa'una Ibilis ede mahade dou. Sia watipu paranana lu'u tamapoda ra mancihi, ̄bara wati wara ruku ra rawi mataho ̄di sia. Sia nanuntu cowasi ede nancihi ncao mpa, ̄bara wa'ura ndede tabe'ana. Sia macowa, ro ramai kai sara'ana macowa. **45** Pala Nahu manggahi mapoda ra mancihi, ro ̄bara ndedena nggomi ̄doho wati imbimu ̄di Nahu. **46**

Couku ̄di ade weki nggomi ̄doho maloa mbei bukuti ̄ba one wara dosa ̄di Nahu? Nggara nggahisi ̄ba Nahu lampa rawi mapoda, ̄ba ̄bauku nggomi ̄doho wati imbikaimu ̄di Nahu? **47** Dou ma mai ra ̄di Ruma Hatalla, naringa ra kade'eku nggahi ra eli Ruma Hatalla. Pala nggomi ̄doho laina ra ̄di Ruma Hatalla, ̄bara ndedena, nggomi ̄doho wati ngawakaimu kade'e." **48** Cambe ̄ba dou-dou Yahudi ̄di Ruma Isa, "Sa ̄buana ncarasi nggahi ̄ba nami ̄ba one Nggomi dou Samaria ralu'ukai ̄ba seta?" **49** Cambe ̄ba Ruma Isa, "Nahu wati lu'ukai ̄ba seta. Nahu malia ra horoma Ama-Ku, pala nggomi ̄doho maka ̄bawa ra katuna Nahu. **50** Nahu wati ngupaku lia ra horoma ̄di ru'u weki ndai-Ku. Wara sa ̄bua ma usaha wea lia ra horoma ̄di ru'u ̄ba Nahu, ro Sia ma paresa ncihi ra ncaru. **51** Ncihi poda nggahi-Ku ake, dou ma ̄batu nggahi ra eli Nahu, santoi-ntoina wati ̄dimamade." **52** Edempara nggahi dou-dou Yahudi ede ̄di Ruma Isa, "Ake nami poda-poda ̄bademu ̄ba one Nggomi wa'ura lu'u kai ̄ba seta! Ndai la Ibrahim wa'ura made, ndede rauja sara'ana nabi. Pala nggahi ̄ba Nggomi, 'Dou ma ̄batu nggahi ra eli Nahu, santoi-ntoina wati ̄dimamade.' **53** Nggara ndai la Ibrahim wa'ura made, ro nabi-nabi sara'ana wa'ura made rau, Nggomi ake couku? Sa ̄bua na'epu Nggomi ntewi kaisi la ̄bo ama nami Ibrahim?" **54** Cambe ̄ba Ruma Isa, "Pai ngupasi ̄ba Nahu ̄dese ra ntasa ̄di ru'u ̄ba ndai Nahu, ̄dese ra ntasa ede wara aona. Ruma Hatalla Ama-Ku maka ̄dese ra ntasana Nahu. Ma ̄boha Sia nggomi ̄doho manggahi Sia ede ̄du Ruma Hatalla nami. **55** Sapodakaina nggomi ̄doho wati patamu Sia. Pala Nahu

kapataku Sia. Pai nggahisi ba Nahu ba one Nahu wati pataku Sia, nda di Nahu dou macowa, sama bune nggomi doho. Nahu kapataku Sia, ro mato'a di ngoa ra tei-Na. **56** Amamu la Ibrahim naneo poda adena ba one sia dima'eda ainaina Nahu. Sia wa'ura edana ro Sia neo poda adena!" **57** Edempara nggahi dou-dou Yahudi di Ruma Isa, "Umu Nggomi watipu wa'una lima mpuru mba'a, ro Nggomi wa'ura eda-Mu la Ibrahim?" **58** Cambe ba Ruma Isa, "Poda Nahu manggahi di nggomi doho: sawatipu wara la Ibrahim, Nahu wa'ura wara." **59** Edempara dou-dou Yahudi ede wehana wadu di to bakaina Sia; pala Ruma Isa cilina weki, edempara lao tu'u wi'ina Bait Allah.

9:1 Wunga lampa Ruma Isa, Sia edana dou ma mbuda ra'aipu wara wa'una. **2** Anamori Ruma Isa so dina di Ruma Isa, "Pa Guru, ba bauku dou ake ranggana kambuda? Sa bua ba dosa ndaina atao bara dosa ama ra inana?" **3** Cambe ba Ruma Isa, "Sia mbudana laina bara dosa ndaina atao dosa dou matuana, pala loaku du eda ba dou kuasa Ruma Hatalla makarawi di ade weki dou ede. **4** Salama mbuipu taroa ai, ndai pa buaku karawi lampa rawi ra di Sia ma ranggadu Nahu. Aimanga di dimawontu, ro kone sa bua dou wati dimaloa karawi. **5** Salama Nahu di dunia ake, Nahura taroa dunia." **6** Sawa'u ba nggahi ndedena Ruma Isa katufena di dana, ro kacampona oi fela-Na ede la bo dana. Edempara kandaikai ba Sia di mada dou ede, **7** edempara nggahi Sia di dou ede, "Lao wacapu pahumu di Kolam Siloam." (Siloam aona 'Dinggadu'.) Nda di dou ede lao wacana pahuna. Wakatu dula mbalina, sia wa'ura loana eda. **8** Dou-dou kompe ra peina ro dou-dou ma sawatipu ba ede ma'edana sia ma raho sadeka, nggahi menana, "Sa bua laina sia akesi ma taki doho raho sadeka?" **9** Wara ma nggahi, "Sia romo." Pala wara rauja ma nggahi, "Laina, sia sarai bune pahu dou ede." Pala nggahi ba ndai dou ede, "Madara sia." **10** "Buneku nda dina sampe nggomi loakaimu eda?" nggahi sia doho di sia. **11** Cambe ba sia, "Dou ma ngara Isa ede mandawi sato'i dana makare do, edempara kandaina di madaku ro nggahi-Na, 'Lao wacapu pahumu di Kolam Siloam.' Edempara mada laoku. Ro wakatu mada wacaku pahu, mada loaku eda." **12** "Ta beku dou

ede?" sō dī bā siā doho. Cambē bā sia, "Io watī badeku." **13-14** Ainaina ede edē dū ainaina Sabat wakatu Ruma Isa kacampona dana lā bō oi fela-Nā dī loakaina kandā dī dou mambuda ede loa eda. Ndā dī dou ma akana ede mbuda ede lao wa'a aka dou-dou Farisi. **15** Siā doho sō dī raunā dī sia rā bunena sia loakaina eda. Cambē bā sia, "Sia makandaina dana rē dō dī madaku, edempara mada wacaku ro mada loaku eda." **16** Pila-pila dou ade weki dou Farisi ede manggahi, "Wati lu'ū bā aka dou ma karawina ake ramaina ta Ruma Hatalla, bāra Sia wati kandā dī auna ainaina Sabat." Pala nggahī bā dou makalaina, "Wati lu'ū bā aka dou ma dosa makarawī bisa rā gunā bune ake?" Edempara wontu lalompa cence ncihī dī ade weki siā doho. **17** Edempara sō dī walī bā dou-dou Farisī dī dou ede, "Au kananu nggomi mā boha Sia ma kandā dina nggomi loa eda?" "Sia nabi," cambē bā dou ede. **18** Pala dou-dou mana'ekai Yahudi ede wati ne'ena imbī bā one dou ede poda mbudana sawatipū bā ede ro ake wa'ura loa eda. Bāra ndede siā doho ouna dou matuana, **19** ro sō dina, "Sā bua poda ake anamu ranggahimu mbuda ra'aipu ranggana wa'u? Buneku loakaina eda ake?" **20** Ina ra ama ana dou ede macambe, "Poda ake ana madā doho; ro podana sia mbudana ra'aipu ranggana wa'u. **21** Pala rā bunena sia loakaina eda ake, madā doho watī badeta. Ro cou ma rakandā dina sia loa eda, ede rau madā doho watī bademu. Tasō dī lalompā dī ndaina, sia wa'ura na'e; sia naloa cambē bā ndaina." **22** Ina ra ama ana dou ede nggahi ndedekainā bāra siā doho nadahukū dī dou-dou mana'ekai Yahudi; bāra siā doho ede wa'ura kasā buana nggahi, bāra one dou mangaku Isa Sangaji Mambei salama, wati loa walina lu'ū dī ade uma sambeakai. **23** Bāra ndedena ina ra ama ana dou ede nggahina, "Sia wa'ura na'e; tasō dī lalompā dī ndaina." **24** Edempara siā doho ou walina dou ma rambuda akana ede, ro nggahinā dī sia, "Sumpapū bāra one nggomī dimanggahi ma poda. Nami mā badē bāra one dou ede dou madosa." **25** "Sā bua Sia nadosa atao wati," cambē bā dou ede, "mada watī badeku. Pala sā bua lampa rawi madā badeku; ntoina mada mbudaku, ake mada wa'ura loa eda." **26** Edempara siā doho nggahi walinā dī sia, "Sia au rakarawinā dī nggomi? Buneku Sia ndawina nggomi loa eda?" **27** Cambē bā dou

ede, "Wa'ura ngoa ba mada di ita doho, pala wati ngawata kade'e ba ita doho. Ba bauku ita doho mane'e kade'e wali? Kombisi ita doho mane'e nda di anamori Sia rau?" **28** Edempara sia doho i'a ra ba'ana sia ro nggahina, "Nggomiku anamori-Na; laina nami! Nami ma batuku la Musa. **29** Nami ma badeku ba one Ruma Hatalla wa'ura nuntuna di la Musa. Pala ma boha dou ede, nami wati bademu rata be ramaikai-Na." **30** Cambe ba dou ede, "Wati lu'u ba aka ba one ita doho wati badeta rata be ramaikai-Na, pala Sia wa'ura kanda dina mada loa eda. **31** Ndai wa'ura bade ba one Ruma Hatalla wati ringa rakade'ena dou madosa, malaisi dou ma lia ra horoma Ruma Hatalla, ro makarawina rakane'e-Na. **32** Ra'aipu tampu'u nda di dunia watipu wara ringa wara dou maloa kanda di dou ranggana mbuda loa eda. **33** Nggarasi dou ede laina ra di Ruma Hatalla, Sia wati loana ndawi au-au." **34** Cambe ba sia doho, "Au? Nggomi ma bini ba dosa ra'aipu ranggana wa'u, nggomi mane'e ngoa ra tei nami?" Nda di tampu'u ede sia kanta lu'u di ade uma sambeakai. **35** Ringa ba Ruma Isa ba one sia doho wa'ura kantana dou ede lu'u di ade uma sambeakai. Sia ngupana dou ede edempara nggahina di sia, "Sa bua nggomi ma'imbiku di Ana Manusia?" **36** Cambe ba dou ede, "Cou Sia, Ruma? Tangoa to'ipu di mada loaku du mada imbi di Sia." **37** "Nggomi wa'ura edamu Sia," cambe ba Ruma Isa. "Sia ma wunga nuntu la bo nggomi ake." **38** "Mada imbi, Ruma," nggahi dou ede, edempara sujuna di tando Ruma Isa. **39** Nggahi Ruma Isa, "Nahu maiku di dunia ake dimaparesa; loaku du dou ma mbuda naloa eda, ro dou ma loa eda, dimanda di mbuda." **40** Pila-pila dou Farisi ma wara ta ede maringa nggahi ndede Ruma Isa, edempara so di ba sia doho di Sia, "Aona nggahi ba Nggomi ede nami ake rau mbuda?" **41** Cambe ba Ruma Isa, "Pai mbudasi nggomi doho, nggomi doho wati dosamu. Pala ba nggahi nggomi doho, 'Nami ma'edamu,' ede aona nggomi doho mbuipu dosamu."

10:1 "Nancihi podaku nggahi Nahu ake: Dou ma lu'u ade uma jimba kai nggoncuna kuta, ro wati lu'una kai ta da, pala nalu'uku di ncai makalai, dou ede dou mampanga ro dou maparampo. **2** Pala dou ma lu'u kai ta da,

sia edeku ompu jimbara. **3** Dou majaga uma jimba nahengga weaku ta da ncai di ru'una, ro jimba-jimbara naringa ra kade'eku elina wakatu sia ouna sia doho kai ngara cua ndaina ro ma dende sia doho lao losa. **4** Sawa'uba jimba-jimba ede wa'a kalosa, ma'ompukaina nalampa ulu, ro jimba-jimba nalampa batuku sia bara sia doho napataku elina. **5** Sia doho wati dimangawa lampa batu dou makalai, mala narai ra di dou ede bara wati patana elina." **6** Ruma Isa caritana conto ra ibara ede, pala sia doho wati loana ka'ao auku ne'e ba Sia. **7** Nda di nggahi Ruma Isa sakali wali, "Ncihi poda nggahi Nahu ake: Nahura ta da ncai di ru'uba jimba. **8** Samenana ma mai sawatipu Nahu ede du dou mampanga ro dou marampo, pala jimba-jimba wati kade'ena eli sia doho. **9** Nahura ta da. Cou-cou malu'u kai ncai Nahu dimasalama; sia lu'u losana ro narakaku di ngaha ra nonona. **10** Dou mampanga mai ba ne'ena mpangampa, dimahade dou, ro dimane'e ka'iha mawara. Pala Nahu maiku loaku du manusia raka mori maremba poda. **11** Nahuku ompu jimba ma taho. Ompu jimba ma taho nambeiku nawana di ru'uba jimba-jimbara. **12** Dou ra'ufa ma laina ompu jimba ro lai rauna dou mantau jimba-jimba ede, dimarai tu'u wi'i jimba-jimba, nggara na'edasi ba sia lako doru mamai. Edempara jimba-jimba ede nakumpa ro nakambari mburaku ba lako doru. **13** Dou ra'ufa ede raina, bara sia karawina bara ufa. Sia wati tio katahona jimba-jimba ede. **14-15** Nahura ompu jimba ma taho. Sama bune Ama mapata Nahu ro Nahu mapata Ama, ndede rauja Nahu mapata jimba-jimba-Ku ro sia doho rau napataku Nahu. Nahu ka donggo nawa-Ku diru'uba sia doho. **16** Mbuipu warana jimba-jimba makalaina ma ntau Nahu rau, pala wati lu'uba kalompo jimba ake. Sia doho rau pa buaku wa'a rau ba Nahu ro sia doho rau dimakade'e eli Nahu. Sia doho sara'ana dimanda di sa bua kalompo la bo sa bua ompu jimba. **17** Ama mameci ra ca'u Nahu bara Nahu ma donggo nawa-Ku, dimatarima mbali. **18** Wati kone sa bua dou maloana weha ra di Nahu. Nahu ma donggo kai rakane'e ndai-Ku. Nahu mantau kuasa dima donggona, ro mantau kuasa dimaweha mbali. Edeku taki ra puta ratarima ba Nahu ra di Ama-Ku." **19** Bara nggahi ndedekai Ruma Isa, dou-dou Yahudi tampu'ura cence ncihina. **20** Mboto

ma nggahi, "Sia lu'ukai ̄ba seta! Sia naringu! ̄Di aukaimu ringa ra kade'e ̄di Sia?" **21** Pala wara rauja ma nggahi, "Dou-dou ralu'ukai ̄ba seta wati nuntu ra nggahi ndedena! Sa ̄bua naloa seta makanda ̄di dou mambuda nda ̄di loa eda?" **22** ̄Di Yerusalem dou-dou mawunga kandihana Ainaina Kasahakai Bait Allah. Wakatu ede oru ̄busi. **23** Ruma Isa wunga lampana ̄di katere Salomo ̄di ade Bait Allah, **24** wakatu mai dou-dou Yahudi ka ̄boro weki ̄di kompe Ruma Isa. Nggahi sia ̄doho, "Sampe ̄bune aiku Nggomi co'omu nami mbali mbua ade? Tangoa ntiri to'ipu, Nggara Nggomi poda-podasi Sangaji Mambei salama." **25** Cambe ̄ba Ruma Isa, "Wa'ura nggahi ̄ba Nahu ̄di nggomi ̄doho, pala nggomi ̄doho wati imbimu. Karawi rakawi ̄ba Nahu kai ngara Ama-Ku, mabukutina ma ̄boha Nahu. **26** Nggomi ̄doho wati imbimu ̄bara nggomi ̄doho wati lu'una ̄di golonga jimba-jimba Nahu. **27** Jimba-jimba-Ku nakade'eku eli Nahu. Nahu kapata-Ku sia ̄doho, ro sia ̄doho na ̄batuku Nahu. **28** Nahu mambei sia ̄doho mori masapodakaina ro ma'ederahi ̄di, ro ̄di ru'u santoi-ntoina sia ̄doho wati ̄dimaleli. Wati wara kone sa ̄bua dou maloana weha rampa ̄di rima Nahu. **29** Ama-Ku, ma wa'ura mbeina sia ̄doho ̄di Nahu, mancewi ese ra ̄di samenana. Ro wati wara kone sa ̄bua dou maloana weha rampa sia ̄doho ̄di ade rima Ama. **30** Nahu ro Ama ede ̄du sa ̄bua." **31** Edempara dou-dou Yahudi weha walina wadu ̄di to ̄bakaina Ruma Isa. **32** Pala nggahi Ruma Isa ̄di sia ̄doho, "Nggomi ̄doho wa'ura edamu Nahu makarawi mboto lampa rawi mataho, rakau kai ̄ba Ama ̄di Nahu. Ra ̄di samenana lampa rawi ede, ma ̄beku ma kamaikaina nggomi ̄doho mane'e to ̄ba Nahu kai wadu?" **33** Cambe ̄ba dou-dou Yahudi ede, "Laina ̄bara karawi-Mu ma taho ede ̄di ne'e to ̄bakai ̄ba nami Nggomi kai wadu, pala ̄bara Nggomi i'a ra ̄ba'amu Ruma Hatalla. Nggomi sa ̄bua dou manusia, mane'e kanda ̄di weki ndai-Mu Ruma Hatalla." **34** Edempara cambe ̄ba Ruma Isa, "Sa ̄bua laina ̄di ade Buku Hukum nggomi ̄doho ratunti: Nggahi Ruma Hatalla, 'Nggomi ̄doho ede ̄du berhala'? **35** Ndai wa'ura ̄bade ̄ba one au ratunti ̄di ade Alkitab ̄dimangge'e santoi-ntoina. Nda ̄di, nggara Ruma Hatalla matangara kai 'berhala' ̄di dou-dou ma tarima nggahi ra eli-Na, **36** ̄ba ̄bauku nggomi ̄doho nggahikaimu Nahu ma'i'a ra ̄ba'a Ruma Hatalla

̄bara Nahu nggahiku Nahu Ana Ruma Hatalla? Nahu poda rakādale ̄ba Ama ro nggadunā di dunia. **37** Nggara watisi karawība Nahu rakaukai ̄ba Ama, aina imbimū di Nahu. **38** Palābara Nahu makarawina, imbipū di au rakarawība Nahu ede, konena nggomīdoho wati ne'emu imbī di Nahu. Kai ndedena nggomīdohōbade ro loa ka'aōba one Ama ngge'empa sābuana lābo Nahu, ro Nahu ngge'empa sābua lābo Ama." **39** Siādoho mane'e usaha wali wa'u Ruma Isa, pala Sia hori wekī di siādoho. **40** Ruma Isa dula mbali lao aka ipābaēba Sori Yordan,̄ di hī di la Yahya ntoina kandeu karasona dou, edempara ngge'ena ta aka. **41** Mboto dou mamaī di Sia. Nggahi siādoho, "Yahya wati karawina lampa rawi mābisa ra guna, pala sara'a ranggahina māboha dou ake napodaku." **42** Edempara mboto dou ta aka ma'imbī di Ruma Isa.

11:1 Sābua dou ma ngara la Lazarus nge'ē di Betania sama-sama lābo amancawana la Maria ro la Marta. **2** Maria edēdu dou siwe ma lua mina mengī di ē di Ruma, ro ma'osa kamango kai honggona.̄ Disābua wakatu la Lazarus hengge. **3** La Maria ro la Marta kahabanā di Ruma Isa, "Ruma, amania madādoho rameci ra ca'ūba Ita ede wunga henggena." **4** Wakatu ringāba Ruma Isa haba ede, nggahi Sia, "Supu ake watī di madekai. Ake ndādikaina loakūdū di kadese ra kantasakai Ruma Hatalla, rōbara ndedena Ana Ruma Hatallā di kādese ra kantasa rau." **5** Ruma Isa nameci ra ca'uku la Marta, Maria ro la Lazarus. **6** Pala wakatu Ruma Isa ringa habāba one la Lazarus wunga henggena, Sia sangaja ngge'ē di hī di-Nādua nai wali. **7** Sawa'ūba ede Sia ampona nggahī di anamorīdoho-Na, "Maira ndai talaoku dula mbali aka Yudea." **8** Cambēba siādoho, "Pa Guru,̄bou podapu dou-dou Yahudi mane'e tōba Ita kai wadu ro ake Ita mane'eku dula mbali ta aka?" **9** "Sābua lainsi aimarai ntoina sampurūdua jam?" nggahi Ruma Isa. "Dou ma lampā di wakatu aimarai, wati satununābara sia na'edaku taroa dunia ake. **10** Pala dou ma lampā di wakatu aimangā di, nasatunuku,̄bara wati wara taroādindaina." **11** Ndedeku nggahība Ruma Isa. Edempara nggahi walība Sia, "Soba ndai la Lazarus wa'ura maru, pala Nahūdimalao katu'una sia." **12** Nggahi anamori Ruma Isa, "Ruma,

nggarasi la Lazarus maru, peasi sia [̄]dimataho." **13** Aona nggahi Ruma Isa ede [̄]du [̄]ba one la Lazarus wa'ura made. Pala kacai [̄]ba sia [̄]doho aona nggahi Ruma Isa ede [̄]du [̄]ba one la Lazarus maru biasa. **14** [̄]Bara ndedena nggahi Ruma Isa [̄]di sia [̄]doho kai ngoa ntirina, "Lazarus wa'ura made. **15** Pala Nahu neo ade rauku Nahu wati wara ta aka, [̄]bara nancewi tahopu [̄]di ru'u [̄]ba nggomi [̄]doho, loaku [̄]du nggomi [̄]doho imbi. Mai ndai talaora ake [̄]di la Lazarus." **16** Tomas [̄]dipehekai "La Ndua" manggahi [̄]di lenga [̄]dohona masama-sama anamori Ruma Isa, "Mai ndaita lao [̄]batu, co'opu ndai made sama la [̄]bo Sia!" **17** Wakatu Ruma Isa rongga [̄]di hi [̄]di ede, la Lazarus wa'ura upa nai ntoina ra'umbu. **18** Betania [̄]deni la [̄]bo Yerusalem, kira-kira tolu kilo mete [̄]do'ona. **19** Mboto dou Yahudi mawa'ura mai tio la Marta ro la Maria [̄]dimarere sia [̄]doho [̄]bara made amaniana. **20** Wakatu ringa [̄]ba la Marta [̄]ba one Ruma Isa mamai, sia losa weha aona Ruma Isa, pala la Maria ngge'e [̄]di uma. **21** Nggahi la Marta [̄]di Ruma Isa, "Ruma, paina wara Ruma ta ake wakatu ede, pasti amania mada wati [̄]dimamade. **22** Konena ndede [̄]bade [̄]ba mada [̄]ba one wakatu ake wa'u Ruma Hatalla [̄]dimambei au-au ra [̄]diraho [̄]ba Ita [̄]di Sia." **23** "Amaniamu [̄]dimamori mbali," nggahi Ruma Isa [̄]di Marta. **24** Cambe [̄]ba la Marta, "Mada ka [̄]bade la Lazarus [̄]dimamori mbali wakatu kamori mbali dou mamade peasi [̄]di Ainaina Kiama." **25** "Nahuku ma mbei mori ro makamori mbali dou mamade," nggahi Ruma Isa [̄]di Marta. "Dou ma imbi [̄]di Nahu [̄]dimamori mbali, konena sia wa'ura made. **26** Ro dou mamori ma imbi [̄]di Nahu, santoi-ntoina wati [̄]dimamade. Sa [̄]bua ma'imbiku nggomi [̄]di lampa rawi ede?" **27** "Ruma," cambe [̄]ba la Marta, "mada ka'imbiku Ita Ana Ruma Hatalla, Sangaji Mambei salama [̄]dimamai [̄]di dunia ake." **28** Sawa'u [̄]ba nggahi ndede la Marta, sia lao ouna la Maria, sa'ena ro ngoa kanarina [̄]di sia, "Pa Guru wara ta ake; Sia so [̄]dina nggomi." **29** Ringana ede la Maria tu'u rocina, edempara lao rakana Ruma Isa. **30** Wakatu ede, Ruma Isa watipu lu'una [̄]di desa. Sia mbuipu [̄]di hi [̄]di raweha aokai [̄]ba la Marta. **31** Dou-dou Yahudi ma wunga rere la Maria [̄]di uma, edana la Maria tu'u ro lao losa rocina; nda [̄]di sia [̄]doho lao [̄]batuna sia, [̄]bara kacai [̄]ba sia [̄]doho sia nalao nangiku aka rade. **32** Wakatu Maria rongga [̄]di hi [̄]di Ruma Isa ro edana

Sia, suju namba ba la Maria di tando Sia ro nggahina, "Ruma, paisi wara Ita ta ake wakatu ede, pasti amania mada wati madena." **33** Wakatu eda ba Ruma Isa nangi la Maria, ro dou-dou Yahudi ma mai sama la bo la Maria manangi rau, nata ade-Na, ro Sia di edamu na'ipiku ncoki ade-Na. **34** Nda di so di ba Sia di sia doho, "Ta beku nggomi doho umbukaimu sia?" "Mai tatiopu, Ruma," cambe ba sia doho. **35** Edempara nangi Ruma Isa. **36** Nda di nggahi ba dou-dou Yahudi ede, "Tiopu, nawancuku meci ra ca'una di la Lazarus!" **37** Pala wara di ade weki sia doho ma nggahi, "Sia nandawiku dou mambuda nda di loa eda, ba bauku Sia wati loana tapa loaku du la Lazarus aina madena?" **38** Ruma Isa na'ipiku ncoki ade wali-Na, edempara laona aka rade. Rade ede ede du sa bua karombo ra bonto kai wadu na'e. **39** "Kiri pesopu wadu ede," nggahi Ruma Isa. Cambe ba la Marta, amancawa dou ma made ede, "Pala, Ruma, sia wa'ura upa nai ra'umbu. Tantu wa'ura wou mbai!" **40** Nggahi Ruma Isa di la Marta, "Wa'ura nggahi ba Nahu di nggomi: Nggara ma'imbisi ba nggomi, nggomi dima'eda, poda na'ipiku na'ena kuasa Ruma Hatalla!" **41** Edempara sia doho pesona wadu ede. Edempara Ruma Isa dongana langi ro nggahi-Na, "Tarima kasi, Ama, bara Ita wa'ura ringata Mada. **42** Mada ka bade ba one Ita maringa ncauku Mada, pala Mada manggahi ake, di ru'u ba dou-dou ma wara ta ake; loaku du sia doho imbina ba one Ita ma ranggadu Mada." **43** Sawa'u ba nggahi ndedena, Ruma Isa nggahi kana'ena, "Lazarus losara!" **44** Edempara losa dou ma wa'ura made ede. Rima ra e dina mbuipu ra ponte kai salolo, ro pahuna ra bonto kai sato be salolo pontekai pahu. "Salo'apu salolona loaku du sia loa lampa," nggahi Ruma Isa di dou-dou ta ede. **45** Mboto dou-dou di ade weki dou-dou Yahudi ma mai tio la Maria, imbi di Ruma Isa wakatu sia doho edana lampa rawi manda di ede. **46** Pala pila-pila dou di ade weki sia doho malao aka dou Farisi ro ngoana au wa'u rakarawi ba Ruma Isa. **47** Bara ndedena dou-dou Farisi ro dou-dou mana'ekai imam mbolona la bo Mahkama Agama. Nggahi sia doho, "Auku di karawi ba ndai? Dou ake ndawina mboto rawi ma bisa ra guna! **48** Nggara co'o ntuwusi ba ndai Sia bune ake samenana dou dima'imbi di Sia. Cumpukaina dou mana'ekai Roma

dimamai ro kalelina Bait Allah ro sara'a bangsa ndaita!" **49** Sa bua dou di ade weki sia doho ma ngara Kayafas, dou mana'ekai imam-imam wakatu mba'ana ede, manggahi, "Nggomi doho wati bademu au-au. **50** Sa bua nggomi doho wati kawaramu weki ba one di ru'u ela ra dou, natahopu sa bua dou mamade nte wi kaisi sara'ana bangsa maleli?" **51** Sapodakaina Kayafas nggahi ndedena, laina ra di kananu ndaina. Pala kai dou mana'ekai imam-imam wakatu mba'ana ede sia makaronggana ranggahi Ruma ba one Ruma Isa dimamade di ru'u ba bangsa Yahudi. **52** Ro laina di ru'u ba bangsa Yahudi mpoa, pala dimaka boro ro dimasa buana ana-ana Ruma Hatalla ma ncengga rero. **53** Tampu'u ainaina ede dou-dou mana'ekai Yahudi mafakana ne'e hade Ruma Isa. **54** Bara ndedena Ruma Isa wati walira ki di di tando dou mamboto di woha dou Yahudi, Sia tu'u wi'ina Yudea, edempara laona aka kota mangara Efraim deni la bo so sarae. Ta ede Sia ngge'e samana la bo anamori doho-Na. **55** Wakatu ede wa'ura deni Ainaina Aruraja Paskah Yahudi. Mbotora dou-dou ra di desa-desa wa'ura lao aka Yerusalem di kalampakaina upacara karaso sarumbu sawatipu ndihakai ede. **56** Sia doho ngupana Ruma Isa, ro wakatu ka boro weki di Bait Allah, nggahi sia doho di sa bua la bo masa buana, "Auku kananu nggomi? Kombi Sia wati maina di ndihakai ake," **57** Sia doho nggahi ndedekaina bara dou-dou mana'ekai imam ro dou-dou Farisi wa'ura kalosana parenta ba one dou ma bade ta be warakai Ruma Isa, pa buaku lapona loaku du Sia di wa'u.

12:1 Ini nai sawatipu Ainaina Aruraja Paskah, Ruma Isa lao aka Betania. Di hi di ede ngge'ekai la Lazarus rawa'u kamori mbali ba Sia ra di madena. **2** Ta aka Ruma Isa mbei ao ba sia doho ngaha ra nono, ro la Marta masadia weana. Lazarus ro dou-dou mamai doho ngaha sama la bo Ruma Isa. **3** Edempara mai la Maria kai kira-kira sadompo lite mina mengi narwastu ma nggali poda co'ina. Sia luana mina ede di e di Ruma Isa, edempara osana kai honggona. Sara'a uma ede nda di wou mengi ba mina mengi ede. **4** Pala la Yudas Iskariot, sa bua dou ade weki anamori Ruma Isa -- ma sawa'u ba ede dima donggo Sia di dou-dou ma

musu-Na -- manggahi, **5** "Ba bauku mina mengi ede didalanda kai co'i tolu ratu piti salaka, ro pitina di mbei di dou mancoki mori?" **6** Nggahi ndedekai la Yudas laina bara sia matio ra ntanda dou mancoki mori, pala bara sia dou mampanga. Sia ntuwura wehana piti di kas rakasamakai rawi'i di sia. **7** Pala nggahi Ruma Isa, "Co'opu dou siwe ede! Sia karawina ake di ru'u ba ainaina umbukai Nahu. **8** Dou mancoki mori wara ncau di ade woha nggomi doho, pala Nahu wati." **9** Mboto dou Yahudi maringana ba one Ruma Isa wara di Betania, nda di sia doho laona ta aka. Sia doho lao laina bara Ruma Isa mpoa, pala bara sia doho mane'e eda rau la Lazarus ma wa'ura kamori mbali ra di madena ba Ruma Isa. **10** Bara edana dou-dou mana'ekai imam nane'eku hade la Lazarus rau; **11** bara sia makanda dina mboto dou Yahudi tu'u wi'ina sia doho ro imbi di Ruma Isa. **12** Bala ai sanai dou mamboto ma wa'ura mai di kandihakaina Paskah maringana ba one Ruma Isa wunga ade lampakaina lao aka Yerusalem. **13** Nda di sia doho wehana ro'o haju palem edempara lao weha aona Sia, ro nggahina salahona, "Dese ra ntasa di ru'u Ruma Hatalla! Taho ra ntai Sia ma mai kai ngara Ruma. Taho ra ntai Sangaji Israel!" **14** Ruma Isa rakana sa bua keledai ndara, ro nentena. Edempara nda dira ratunti di ade Alkitab: **15** "Aina dahu, ana dou siwe Sion! Tiopu Sangajimu mamai, manente sa bua keledai ndara!" **16** Diwakatu ede anamori Ruma Isa watipu loana ka'ao sara'ana ede. Pala sawa'u ba Ruma Isa di ka dese ra kantasa kai made-Na, sia doho ampona kawaraku ba one rakarawi ba dou-dou di Sia wa'ura tunti ade Alkitab ma boha Sia. **17** Dou-dou ma wara wakatu Ruma Isa ma'ou la Lazarus losa di ade rade ro kamorina ra di madena, manuntu ra nggahi ncau ma boha lampa rawi ede. **18** Bara ndedena dou mamboto ede lao aka Ruma Isa bara sia doho maringana ba one Siaku ma wa'ura karawi ma bisa ra guna ede. **19** Nda di dou-dou Farisi nggahina di sa bua dou la bo masa buana, "Ndai wati loata karawi au-au! Tiopu, samenana dunia lao batu Sia!" **20** Di ade woha dou-dou ma lao aka Yerusalem mane'e lao sambea wakatu ndihakai ede wara rauja pila-pila dou Yunani. **21** Sia doho mai rakana la Filipus ro nggahina, "Cina, nggara loasi, nami mane'e eda angi la bo Isa." (Filipus ra di Betsaida di Galilea.) **22**

Edempara la Filipus lao ngoana ede di la Andreas, ro sawa'u ba ede sia doho duana karonggana di Ruma Isa. **23** Nggahi Ruma Isa di sia doho, "Wa'ura raka wakatuna Ana Manusia di ka dese ra kantasa. **24** Nancihi podaku nggahi ba Nahu ake: Nggara sanggini gando watisi nggu da di dana ro madena, gando ede nangge'empa sanggini. Pala madesi isi gando ede, ampona wara hasina mamboto gando. **25** Dou ma meci ra ca'u morina dimambora morina. Pala dou madaca'u morina di dunia ake, dimasandaka mori masapodakaina ro ma'ederahi di. **26** Dou ma ne'e karawi wea Nahu pa buaku batuna Nahu; loaku du ada Nahu loa sama la bo Nahu ta bera warakai Nahu. Dou ma karawi wea Nahu di horoma ba Ama Nahu." **27** "Darura ade-Ku; auku di nggahi ba Nahu ake? Sa bua pa buaku nggahi ba Nahu, 'Ama, horipu Mada ra di wakatu ake'? Pala justru dima'iu wakatu susa ra ncoki akeku maikai Mada. **28** Ama, dese ra ntasa ngara Ita!" Edempara wara ringa eli ra di langi manggahi, "Nahu wa'ura ka dese ra kantasaku Sia, ro Nahu dimaka dese ra kantasa walina Sia." **29** Dou mamboto ma wara ta ede maringana eli ede. Nggahi sia doho, "Aka karece ai!" Pala wara rauja ma nggahi, "Laina! Mala'eka manuntu la bo Sia!" **30** Edempara nggahi Ruma Isa di sia doho, "Ringakaimu eli ede, laina di ru'u pentikai ba Nahu, pala di ru'u pentikai nggomi doho. **31** Ake wa'ura wakatuna dunia di paresa; ake makuasa di dunia ake dikakoa. **32** Pala Nahu ake, nggara wa'usi Nahu dika dese ra kantasa ese wawo dunia, Nahu dimahinti sara'a dou di Nahu." **33** Nggahi ndedekai Sia di katadakaina buneku carana made-Na. **34** Nggahi dou mamboto ede di Sia, "Nggahi Buku Hukum mada doho, Sangaji Mambei salama dimamori santoi-ntoina. Buneku loata Ita nggahi ba one Ana Manusia pa buaku di ka dese ra kantasa ese wawo dunia? Couku Ana Manusia ede?" **35** Cambe ba Ruma Isa, "Cuma ru'u samporompa taroa ede wara di ade woha nggomi doho. Nda di, lampapu ntawi taroa ede mbuipu warana, loaku du nggomi doho aina boha ba marindikaina. Dou ma lampa di ade rindikaina wati badena ta be laokaina. **36** Imbipu di taroa ede, ntawi taroa ede mbuipu warana di nggomi doho, loaku du nggomi doho nda dimu ana-ana taroa." Sawa'u ba nggahi ndede Ruma Isa, Sia lao tu'u wi'ina hi di ede, ro

wati ngawana katada weki di sia doho. **37** Konena wa'ura mboto rakarawina ma bisa ra guna rakarawi ba Ruma Isa di tando sia doho, sia doho wati imbina di Sia. **38** Edempara nda dira au ranggahi ba Nabi Yesaya, "Ruma, couku ma imbi di haba mada doho? Di couku kuasa Ruma di katadakai?" **39** Bara ndedena sia doho wati ngawana imbi, bara la Yesaya wa'ura nggahi rauna, "Nggahi Ruma Hatalla, **40** 'Nahu makambudana mada sia doho, dimakaterana ade sia doho; loaku du mada sia doho wati loana eda, fiki ra kananu sia doho wati loana ka'ao. Loaku du sia doho aina mbali di Nahu, edempara Nahu katahoku supu sia doho.'" **41** Nggahi ndedekai la Yesaya bara sia wa'ura edana na'e kuasa Ruma Isa, ro manuntu ra nggahina ma boha Sia. **42** Kone ndedena, mboto dou, kone di ade weki dou mana'ekai Yahudi imbi di Ruma Isa. Pala sia doho wati disana mangaku ede kai ngoa ntiri, bara sia doho nadahuku di dou-dou Farisi kombisi nakantaku lu'u di ade uma sambeakai. **43** Sia doho na'ipipu ca'una raka roi ba manusia ntewi kaisi rakaco'i ba Ruma Hatalla. **44** Edempara nggahi Ruma Isa, "Dou ma imbi di Nahu, laina di Nahu imbikaina, pala di Sia ma ranggadu Nahu. **45** Ro dou ma eda Nahu, na'edaku Sia ma ranggadu Nahu. **46** Nahu maiku di dunia kai taroa, loaku du sara'ana dou ma imbi di Nahu ba baina ngge'ena di ade rindikaina. **47** Dou ma ringa ra kade'ena ngoa ra tei ba Nahu, pala wati batuna -- laina Nahu mahukum sia. Bara maikai Nahu laina dimahukumna dunia ake, pala dimakasalamana. **48** Dou ma daca'u Nahu ro wati kade'ena nggahi ra eli Nahu, wa'ura wara ma dimaparesana. Nggahi ra eli rakarongga ba nahu, edeku dimaparesana di Ainaina Kiama. **49** Bara Nahu wati nuntu ra nggahiku di rakane'e ndai-Ku; Ama ma ranggadu Nahu, Siaku ma rakauna di Nahu auku pa bua di karawi ba Nahu ro di karongga ba Nahu. **50** Ro Nahu ka bade ba one parenta-Na ede mambei mori masapodakaina ro ma'ederahi di. Nda di Nahu makaronggana bune rangoa ra tei ba Ama di Nahu."

13:1 Sanai sawatipu Ainaina Aruraja Paskah, Ruma Isa na badeku ba one wa'ura wakatauna Sia tu'u wi'ina dunia ake dilao mbalikaina aka

Ama-Na. Sia nameci ra ca'uku dou-dou ma nda di ntau-Na di dunia, ro Sia nangge'empa meci ra ca'una sia doho sampe cumpukaina. **2** Ruma Isa ro anamori doho-Na wunga ngaha sambiana. Ibilis wa'ura kalu'una niana ede di ade la Yudas ana la Simon Iskariot di donggokaina Ruma Isa di dou-dou ma musu-Na. **3** Ruma Isa na badeku ba one Ama-Na wa'ura donggo mbeina sara'ana kuasa di Sia. Sia na bade rauku ba one Sia ramaina ta Ruma Hatalla ro dimadula mbali di Ruma Hatalla. **4** Bara ndedena Sia ki di, runcu jumba-Na, ro dikina kai here loko di loko-Na. **5** Sawa'u ba ede Sia luana oi di ade sa bua basi, edempara tampu'una waca wea e di anamori doho-Na ro kamangona kai here loko ra diki di loko-Na. **6** Rakara Sia di la Simon Petrus, ma nggahi, "Ruma, wati lu'ukai ba aka Ruma ma waca wea e di mada?" **7** Cambe ba Ruma Isa, "Ake nggomi wati loamu ka'ao au rakarawi ba Nahu ake, pala peasi nggomi dimaloa ka'ao." **8** "Aina, Ruma," nggahi la Petrus di Ruma Isa, "Ai to'ina Ruma mawaca wea e di mada!" Pala cambe ba Ruma Isa, "Nggara watisi waca ba Nahu nggomi, nggomi wati wara campo au-aumu la bo Nahu." **9** Nggahi la Simon Petrus, "Nggara ndedesi, Ruma, aina e di mada mpoa, pala rima ro tuta mada rau!" **10** "Dou ma wa'ura ndeu, nawa'ura raso sara'ana," nggahi Ruma Isa di la Petrus. "Sia wati paraluna di karaso wali; selasi e dina. Nggomi doho ake wa'ura raso, pala wati sara'ana." **11** (Ruma Isa wa'ura bade couku dima donggo Sia di dou-dou ma musu-Na. Bara ndedena nggahi Sia, "Nggomi doho ake wa'ura raso, pala wati sara'ana.") **12** Sawa'u ba Ruma Isa waca weana e di sia doho, Sia kani mbalina jumba-Na ro doho mbalina. Edempara nggahi Sia di sia doho, "Sa bua maloa ka'ao ba nggomi doho au rakarawi ba Nahu di nggomi doho boupu ake?" **13** Nggomi doho oumu Nahu Guru ro Ruma. Ro poda nandedeku. **14** Nggara Nahu ake Ruma ro Guru nggomi doho mawaca wea e dimu, nggomi doho pa bua raupu waca kali cempe e di angimu. **15** Nahu mambei conto mataho ake di nggomi doho, loaku du nggomi doho karawi raumu au rakarawi ba Nahu di nggomi doho. **16** Nancihi poda nggahi-Ku ake: Sa bua dou ada wati ncewi na'ena di rumana, ro sa bua dou ranggaduna wati ncewi na'ena di dou ma ranggaduna. **17** Nggara wa'usi bade ba nggomi doho

sara'ana ake, taho ra ntika nggomi doho makarawisi. **18** Au ranggahi Nahu ake laina ma boha nggomi doho sara'ana. Nahu bade cou-cou ma wa'ura ka dale ba Nahu. Pala au ratunti ade Alkitab, pa buaku nda dina, ede du 'Dou ma ngaha sama la bo Nahu, dima donggo Nahu di dou-dou ma musu Nahu.' **19** Lampa rawi ede karongga ba Nahu di nggomi doho ake, sawatipu nda dina, loaku du nda dina lampa rawi ede peasi, nggomi doho dima'imbi ba one Nahuku Sia ma di pehe kai NAHU WARA. **20** Nancihi podaku nggahi Nahu ake: Cou matarima ao dou ranggadu ba Nahu, natarimaku Nahu. Ro cou matarima Nahu, natarimaku Sia ma ranggadu Nahu." **21** Sawa'u ba nggahi ndedena Ruma Isa, Sia na'ipiku lalai ade-Na. Edempara Sia nggahina, "Ncihi poda nggahi-Ku ake: Sa bua dou di ade weki nggomi doho dima donggo Nahu di dou-dou ma musu Nahu." **22** Anamori-Na ntanda angi menana kai mbora mena akana bara wati badena couku makasu ede. **23** Anamori ma ipi meci ra ca'u ba Ruma Isa doho di kompe Ruma Isa. **24** La Simon Petrus mambei isara di sia, loaku du sia maso di di Ruma Isa couku makasu-Na. **25** Nda di anamori ede doho peduna di Ruma Isa, ro so dina, "Couku sia, Ruma?" **26** Cambe ba Ruma Isa, "Dou di mbei ba Nahu roti ra deta ba Nahu ade mangko, siaku douna." Edempara Ruma Isa wehana sadompo roti, detana di ade mangko; edempara mbeina di la Yudas ana la Simon Iskariot. **27** Sawa'u ba la Yudas tarimana roti ede, Ibilis lu'una di adena. Edempara nggahi ba Ruma Isa di sia, "Karawi rocipu au di ne'e karawi ba nggomi." **28** Wati kone sa bua dou di ade weki sia doho ma doho ngaha ra nono ta ede maloa ka'ao ba bauku Ruma Isa nggahi ndedekaina di la Yudas. **29** Wara ma kacai Ruma Isa makau la Yudas weli au-au di paralu di ngaha ndihakai ede, atao mbei piti di ru'u ba dou mancoki mori -- bara la Yudas ede du dou manenti piti kas sia doho. **30** Sawa'u ba la Yudas tarimana roti ede, sia losa lalona. Ai wa'ura rindi. **31** Sawa'u ba lao la Yudas, nggahi Ruma Isa, "Ake Ana Manusia di kadese ra kantasa, ro Ruma Hatalla di ka dese ra kantasa kai ncai Sia. **32** Nggara Ruma Hatalla di ka dese ra kantasa kai ncai Sia, Sia rau di ka dese ra kantasa ba Ruma Hatalla kai weki ndai-Na. Mala Ruma Hatalla dimaka dese ra kantasa

rocina Sia. **33** Ana-ana-Ku, Nahu wati dimangge'e ntoi wali la bo nggomi doho. Nggomi doho dimangupa Nahu, pala bune rawa'u nggahi ba Nahu di dou-dou mana'ekai Yahudi, ndede rau di nggahi ba Nahu di nggomi doho; aka hi di di laokai ba Nahu, nggomi doho wati loamu maikai. **34** Lampa rawi bou di mbei ba Nahu nggomi doho: Meci ra ca'upu di sa bua la bo masa buana. Sama bune Nahu mameci ra ca'u nggomi doho, ndede rauja nggomi doho pa buaku meci ra ca'u kali cempe angimu. **35** Nggara nggomi doho macua meci ra ca'usi angimu, samenana dou dima bade ba one nggomi doho anamori Nahu." **36** "Ruma, Ruma mane'e lao ta beku?" so di ba la Simon Petrus di Ruma Isa. Cambe ba Ruma Isa, "Ta bera laokai Nahu, nggomi wati loamu lao batu ake. Nggomi dima batu kento Nahu." **37** "Ruma, ba bauku mada wati loaku batu Ita ake?" so di ba la Petrus wali. "Mada karela made di ru'u ba Ruma!" **38** Cambe ba Ruma Isa, "Sa bua poda nggomi marela made di ru'u ba Nahu? Di bademu, sawatipu koko janga peasi, nggomi wa'ura tolu kali nggahimu ba one nggomi wati patamu Nahu!"

14:1 "Aina darura mena ademu," nggahi Ruma Isa di sia doho. "Imbipu di Ruma Hatalla, ro imbi raupu di Nahu. **2** Di uma Ama-Ku mboto hi di ngge'ekai. Nahu laoku ta aka dimasadia weamu hi di di ru'u ba nggomi doho. Nahu wati dimanggahi ndede di nggomi doho, nggara watisi nda di ndedena. **3** Sawa'u ba lao sadia wea ba Nahu hi di di ru'u ba nggomi doho, Nahu dimamai mbali ro weha aoku nggomi doho, loaku du ta bera warakai Nahu, ta ede rau warakai nggomi doho. **4** Aka hi di laokai Nahu nggomi doho ma badeku ncaina." **5** Edempara nggahi la Tomas di Ruma Isa, "Ruma, mada doho wati badeta ta beku di laokai Ruma, buneku di badekai ba mada doho ncaina?" **6** Cambe ba Ruma Isa, "Nahuku ncai dipataakai Ruma Hatalla ro dirakakai mori. Wati kone sa bua dou rau maloa mai di Ama, nggara watisi kai ncai Nahu. **7** Nggomi doho mapatasi Nahu, pasti nggomi doho mapata rauku Ama Nahu. Ake nggomi doho wa'ura patamu Sia, ro wa'ura edamu Sia." **8** Edempara nggahi la Filipus di

Ruma Isa, "Ruma, taturu tei to'ipu di mada doho Ama, loaku du ncihi ade mada doho." **9** Pala cambe ba Ruma Isa, "Wa'ura ntoi poda Nahu wara sama-sama la bo nggomi doho, ro wati ngge'epu patamu Nahu, Filipus? Dou ma wa'ura eda Nahu, wa'ura edana Ama. Buneku loamu nggahi, 'Turu teipu Ama di mada doho'? **10** Filipus! Sa bua wati imbi ba nggomi, ba one Nahu masa bua la bo Ama, ro Ama masa bua la bo Nahu? Au ranggahi ba Nahu di nggomi, wati nggahi ba Nahura di ade weki ndai-Ku. Ama mangge'empa sa bua la bo Nahu, Siaku ma karawi sara'ana ede. **11** Imbipu di Nahu, bara Nahu masa bua la bo Ama ro Ama masa bua la bo Nahu. Atao sakura-kurana, imbipu ba one au rawa'u karawi ba Nahu. **12** Ncihi poda nggahi ba Nahu ake: Dou ma imbi di Nahu, dimakarawi au rawa'u karawi ba Nahu, -- mala sia dimanaha karawi ma ncewi na'e wali -- bara Nahu malao aka Ama. **13** Ro au-au raraho ba nggomi doho kai ngara Nahu, ede di karawi ba Nahu di ru'u ba nggomi doho, loaku du Ama di ka dese ra kantasa kai ncai Ana. **14** Au-aura raho ba nggomi doho kai ngara Nahu, Nahu dimakarawina." **15** "Nggara nggomi doho mameci ra ca'u Nahu, nggomi doho makarawiku raparentakai ba Nahu. **16** Nahu dimaraho di Ama, ro Sia dimambeina di nggomi doho Mabantu makalaina, dimangge'e sama la bo nggomi doho santoi-ntoina. **17** Sia ede du Roh Allah dimakatadana mapoda ma boha Ruma Hatalla. Dunia wati loana tarima Sia, bara wati eda atao pata-Na. Pala nggomi doho mapataku Sia, bara Sia mangge'e sama la bo nggomi doho ro dimanda di sa bua la bo nggomi doho. **18** Nggomi doho wati diwi'i paki kese ba Nahu kai dou makasi pahu. Nahu dimamai mbali di nggomi doho. **19** Disamporo walimpa dunia wati dima'eda Nahu wali. Pala nggomi doho dima'eda Nahu. Ro bara Nahu mori, nggomi doho rau dimamori. **20** Naraka ainaina ede, nggomi doho dima bade ba one Nahu sa bua la bo Ama, nggomi doho sa bua la bo Nahu, ro Nahu sa bua la bo nggomi doho. **21** Dou ma tarima rakaukai ba Nahu ro makarawina, siaku ma meci ra ca'u Nahu. Ama-Ku dimameci ra ca'una dou ma meci ra ca'u Nahu. Nahu rau dimameci ra ca'u dou ede ro makatada weki Nahu di sia." **22** Yudas (laina la Yudas Iskariot) maso di di Ruma Isa,

"Ruma, ba bauku Ruma ngawakaita katada weki di mada doho ro laina di dunia?" **23** Cambe ba Ruma Isa, "Dou ma meci ra ca'u Nahu, dima batu ngoa ra tei ba Nahu. Ama-Ku dimameci ra ca'una sia. Ama ro Nahu dimamai di sia ro ngge'e sama la bo sia. **24** Dou ma wati meci ra ca'u Nahu, wati batuna ngoa ra tei ba Nahu. Ngoa ra tei raringa ba nggomi doho ede, laina ra di Nahu, malaisi ra di Ama ma ranggadu Nahu. **25** Sara'ana ede nggahi ba Nahu di nggomi doho salama Nahu mbuipu la bo nggomi doho. **26** Pala Roh Allah, Mabantu di nggadu ba Ama kai ngara Nahu, Siaku dimangoa ra tei nggomi doho sara'ana ro dimakawarana nggomi doho di sara'ana ma wa'ura ngoa ba Nahu di nggomi doho. **27** Taho ra ntai di wi'i ba Nahu di nggomi doho. Taho ra ntai ndai Nahu di mbei ba Nahu di nggomi doho. Rambei ba Nahu ede laina bune rambei ba dunia di nggomi doho. Aina darura ademu, aina dahu. **28** Nggomi doho wa'ura ringamu nggahi Nahu, 'Nahu dimalao, pala Nahu dimamai mbali di nggomi doho'. Nggara nggomi doho mameci ra ca'usi Nahu, nggomi doho dimasana Nahu malao aka Ama, bara Ama mancewi na'e ntewi kaisi Nahu. **29** Nahu mangoana ede di nggomi doho ake, sawatipu nda di sara'ana, loaku du nanda disi pea, nggomi doho dima'imbi. **30** Nahu wati dimanuntu ra nggahi mancewi mboto wali la bo nggomi doho, bara wa'ura wakatuna dou makuasakai dunia ake maina. Pala sia wati ntauna kuasa di weki Nahu. **31** Pala sara'ana ede pa buaku nda dina loaku du dunia kawarana weki ba one Nahu mameci ra ca'u Ama ro makarawi sara'ana rakaukai ba Ama di Nahu. Maira ndai talao pesoku weki ta ake."

15:1 Nggahi wali Ruma Isa, "Nahuku fu'u anggo ma sapodakaina, ro Ama-Ku ede du makarawi nggarona. **2** Sanikina sanga Nahu ma wati mbua, nadompoku ba Sia, ro sanikina sanga ma mbua, ro'ona dikalao sarundena ba Sia loaku du nanaha ipi wali mboto wuana. **3** Nggomi doho wa'ura raso bara ngoa ra tei rambei ba Nahu di nggomi doho. **4** Ngge'epu sa bua la bo Nahu ro Nahu rau mangge'empa sa bua la bo nggomi doho. Sangana wati loana mbua ndaina, selasi nggara nambuipusi di fu'una. Ndede walija nggomi doho maloa mbua,

nggara ngge'empa sa buamu la bo Nahu. **5** Nahuku fu'u anggo, ro nggomi doho sanga-sangana. Dou ma ngge'empa sa buana la bo Nahu ro Nahu la bo sia, dimambua mboto; bara watisi ba Nahu, nggomi doho wati loamu karawi au-au. **6** Dou ma wati mbuipu sa buana la bo Nahu, dipaki bune sanga haju, edempara nda di mango. Sanga-sanga bune ede dika boro ro dipaki di ade afi, edempara di ka'a. **7** Nggomi doho mambuipusi sa buamu la bo Nahu ro rangoa ra tei ba Nahu ngge'e di ademu, rahopu di Ama au-au di ne'e ba nggomi doho; rarahomu ede di mbei wea. **8** Nggara mbotosi karawi mataho ba nggomi doho, Ama-Ku di ka dese ra kantasa; ro kai ndedena nggomi doho poda-poda nda di anamori Nahu. **9** Bune Ama mameci ra ca'u Nahu, ndedeku Nahu mameci ra ca'u nggomi doho. Pa buapu nggomi doho ngge'empa mori bune dou di meci ra ca'u ba Nahu. **10** Nggara kalampasi ba nggomi doho rakaukai ba Nahu, nggomi doho ngge'empa to'amu di meci ra ca'u ba Nahu, sama bune Nahu mangge'empa to'a di meci ra ca'u Ama bara kalampaku rakaukai-Na. **11** Sara'ana ake ngoa ba Nahu di nggomi doho, loaku du sana ade Nahu wara di ademu, ro sana ade nggomi doho manda di mpuruna. **12** Akeku di kaukai ba Nahu: Meci ra ca'upu di sa bua la bo masa buana, sama bune Nahu mameci ra ca'u nggomi doho. **13** Dou ma ipi poda meci ra ca'u soba dohona ede du dou ma mbei mori ra di ru'u ba sia doho. **14** Nggomi doho ede du soba-soba Nahu, nggara karawisi ba nggomi doho au rakaukai ba Nahu di nggomi doho. **15** Nggomi doho wati walira oukai ba Nahu ada, bara ada wati badena au wunga karawi ba rumana. Nggomi doho di oukai ba Nahu soba, bara sara'ana raringa ba Nahu di Ama, wa'ura ngoa ba Nahu di nggomi doho. **16** Lain nggomi doho ma ka dale Nahu. Nahuku ma ka dalena nggomi doho, ro makau lao nggomi doho dimambua mamboto -- wua-wua ma daloa leli. Nda di Ama dimambeina di nggomi doho au-au raraho ba nggomi doho di Sia kai ngara Nahu. **17** Akeku di kaukai ba Nahu di karawi ba nggomi doho: Meci ra ca'upu di sa bua la bo sa buana." **18** "Nggomi doho wati ca'usi ba dunia, kawarapu ba one Nahu wa'ura ulu daca'u ba dunia. **19** Pai nggomi doho ntau dunia,

nggomi doho di meci ra ca'uba dunia kai ntauna. Pala Nahu wa'ura ka daleku nggomi doho di dunia ake, nda di nggomi doho lai walina ntau dunia. Bara ndedena dunia wati ca'ukaina di nggomi doho. **20** Kawarapu au ranggahi ba Nahu di nggomi doho, 'Ada wati ncewi na'ena ntewi kaisi la bo rumana.' Nggarasi sia doho wa'ura kancokina Nahu, sia doho dimakancoki nggomi doho rau. Sia doho nggara na batusi ngoa ra tei ba Nahu, sia doho na batu rauku ngoa ra tei ba nggomi doho. **21** Sara'ana ede di karawi ba sia doho di nggomi doho, bara nggomi doho anamori Nahu, bara sia doho wati patana Sia ma ranggaduna Nahu. **22** Pai watisi mai Nahu ro wati ngoa sara'ana ede di sia doho, sia doho wati dosana. Pala ake sia doho wati ntauna alasa wali di dosa sia doho. **23** Dou ma daca'u Nahu, nadaca'u Ama-Ku. **24** Pai di woha sia doho Nahu wati karawiku lampa rawi ma watipu karawi ba dou makalai, sia doho wati dosana. Pala ake sia doho wa'ura eda au rakarawi ba Nahu, ro sia doho wati ca'una Nahu ro Ama-Ku. **25** Pala pa buaku ndedena, loaku du nda dina au ratunti di ade Buku Hukum sia doho, ede du: Sia doho wati ca'una Nahu kai wati ntauna alasa.' **26** Nahu dimanggaduna di nggomi doho Mabantumumu ma ra di Ama. Siaku Roh dimakatadana lampa rawi mapoda ma boha Ruma Hatalla. Namaisi Sia, Sia dimanuntu ra nggahi ma boha Nahu. **27** Ro nggomi doho rau pa buapu mbeimu nuntu ra nggahi ma boha Nahu, bara nggomi doho wa'ura sama-samamu la bo Nahu ra'aipu saramba wa'una.

16:1 Samenana ede di ngoa ba Nahu di nggomi doho ba baina nggomi doho murtamu. **2** Nggomi doho di kalosa di ade uma-uma sambeakai. Ro dimamai wakatuna ba one dou ma hade nggomi doho dimakacaina sia doho patu ro to'a di Ruma Hatalla. **3** Sia doho karawina ede di nggomi doho bara sia doho watipu patana Ama ro Nahu. **4** Pala ake Nahu dimanggahina ede di nggomi doho, loaku du nanda disi ede peasi, nggomi doho kawarapu ba one Nahu wa'ura ngoaku di nggomi doho." "Lampa rawi ake wati ngoa ba Nahu di nggomi doho aipu saramba wa'una, bara nahu mbeipu sama-samaku

la[̄]bo nggomi[̄]doho. **5** Pala ake Nahu[̄] dimalao[̄] di Sia ma ranggadu Nahu; ro wati kone sa[̄]bua dou[̄] di ade weki nggomi[̄]doho maso[̄] di ta[̄]beku laokai Nahu. **6** Ake mala nggomi[̄]doho madarura ade, [̄]bara nggahi ndede Nahu[̄] di nggomi[̄]doho. **7** Pala Nahu manggahi ma podana[̄] di nggomi[̄]doho: Nancewi tahopu[̄] diru'u[̄] ba nggomi[̄]doho, nggara laosi Nahu; [̄]bara nggara Nahu watisi laoku, Mabantumumu ede wati[̄] dimamai[̄] di nggomi[̄]doho. Pala laosi Nahu, Nahu[̄] dimanggadu Sia[̄] di nggomi[̄]doho. **8** Nggara namaisi Sia, Sia[̄] dimakatadana[̄] di dunia aona ma poda ma[̄]boha dosa, [̄]di au ramapoda, ro ra[̄] di hukuma Allah. **9** Sia[̄] dimanggahina[̄] ba one watisi imbi[̄] di Nahu ede[̄] du dosa; **10** [̄]ba one Nahu poda, [̄]bara Nahu lao[̄] di Ama ro nggomi[̄]doho wati[̄] dima'eda Nahu wali; **11** ro [̄]ba one Ruma Hatalla wa'ura tampu'una hukumna, [̄]bara makuasakai dunia ake wa'ura[̄] dihukum. **12** Mboto walipu[̄] di ne'e nggahi[̄] ba Nahu[̄] di nggomi[̄]doho, pala wakatu ake nggomi[̄]doho watipu sanggo tarima. **13** Pala nggara Roh ede namaisi, ede[̄] du Sia ma katadana lampa rawi ma poda ma[̄]boha Ruma Hatalla, nggomi[̄]doho[̄] di dende [̄]ba Sia[̄] di patakaimu sara'a lampa rawi ma poda. Sia wati[̄] dimanuntu ra nggahi ra[̄] di weki ndai-Na, pala[̄] dimanuntu ra nggahi au raringa-Na, ro Sia[̄] dimangoana[̄] di nggomi[̄]doho auku[̄] dimanda[̄] di[̄] di ainaina makento. **14** Sia[̄] dimaka[̄] dese ra kantasana Nahu, [̄]bara au rakarongga-Na[̄] di nggomi[̄]doho, ratarima-Na ra[̄] di Nahu. **15** Sara'ana ma wara[̄] di Ama ede[̄] du ntau Nahu. [̄]Bara ndedena Nahu nggahi-Ku[̄] ba one au rakarongga[̄] ba Roh[̄] di nggomi[̄]doho, ratarima-Na ra[̄] di Nahu." **16** "Disamporo walimpa nggomi[̄]doho wati[̄] dima'eda Nahu wali, ro[̄] di samporo walimpa nggomi[̄]doho[̄] dima'eda Nahu." **17** Pila-pila anamori Ruma Isa tampu'ura so[̄] di sa[̄]bua la[̄]bo sa[̄]buana, "Auku aona Sia nggahi ndedekaina[̄] di ndaita: 'Disamporo walimpa nggomi[̄]doho wati[̄] dima'eda Nahu wali, ro wali rau[̄] di samporo walimpa nggomi[̄]doho[̄] dima'eda Nahu'? Au rauku aona la[̄]bo: 'Nahu malao[̄] di Ama?'" **18** Sia[̄] doho so[̄] di ntuwuna, "Auku aona, 'samporo'? ndai wati loata ka'ao Sia nuntu ra nggahi-Na ma[̄]boha auku!" **19** Ruma Isa na[̄] badeku sia[̄] doho mane'e so[̄] di[̄] di Sia. Nda[̄] di nggahi Sia, "Wa'ura nggahi[̄] ba Nahu akana, 'Disamporo walimpa, nggomi[̄]doho wati edamu nahu wali, ro[̄] di

samporo wali nggomi doho dima'eda Nahu wali.' Sa bua edero di ngangokai ba nggomi doho? **20** Imbipu, nggomi doho dimanangi ro dima duru dala, pala dunia dimaneo ade. Nggomi doho dimasusa ade, pala susamu ede dimarungka nda di neo ade. **21** Nggarasi sa bua dou siwe mane'empara nggana, sia nasusaku, bara wa'ura raka wakatuna sia susa ra ncokina. Pala wa'usi losa anana, dou siwe ede nanefaku susa ra ncokina bara neo adena ba sa bua ana keana wa'ura wara di dunia. **22** Ndede rauja la bo nggomi doho: Ake nggomi doho masusa ade, pala Nahu dima'eda angi la bo nggomi doho wali, nda di ademu dimasana; ro wati kone sa bua dou maloana weha neo ade ede di ade nggomi doho. **23** Di'ainaina ede, nggomi doho wati dimaso di au-au wali di Nahu. Imbipu: Au-au raraho ba nggomi doho di Ama kai ngara Nahu, ede di mbei ba Ama di nggomi doho. **24** Sampe wakatuna ake nggomi doho watipu rahomu au-au kai ngara Nahu. Rahopu, nda di nggomi doho dimatarimana, loaku du mpuruna neo ademu." **25** "Sara'ana ake nggahi ba Nahu di nggomi doho kai conto ra ibara. Pala dimamai wakatuna, Nahu wati dimakani conto ra ibara wali, pala kai ngoa ntiri di nggomi doho ma boha Ama. **26** Wakatu ede nggomi doho dimaraho di Ama kai ngara Nahu; di bademu, Nahu wati dimaraho di Ama di ru'u ba nggomi doho, **27** bara ndai Ama mameci ra ca'u nggomi doho. Sia mameci ra ca'u nggomi doho bara nggomi doho mameci ra ca'uku Nahu, ro imbimu ba one Nahu ma ramai ta Ruma Hatalla. **28** Poda Nahu ma mai ra di Ama, ro wa'ura maiku di ade dunia. Pala ake Nahu tu'u wi'iku dunia di lao mbaliku aka Ama." **29** Edempara anamori Ruma Isa manggahi di Sia, "Ake Ruma kai ngoa ntiri ro watira kani kai conto ra ibara, **30** ro mada doho badeta ba one Ruma ma bade sara'ana. Wati paraluna kone sa bua dou maso di au-au di Ruma. Bara ndedena mada doho imbi Ruma ma ramai ta Ruma Hatalla." **31** Cambe ba Ruma Isa di sia doho, "Nda di sa bua ma'imbiku nggomi doho ake? **32** Kawarapu! Wakatuna dimamai, mala wa'ura mai, nggomi doho di kambari mbura rero. Nggomi doho dimadula aka uma cua ndaimu ro dimatu'u wi'i Nahu kese. Pala Nahu wati keseku bara Ama mawara sama la bo-Ku. **33** Sara'ana ake nggahi ba Nahu loaku du nggomi doho

rakamu taho ra ntai ¯bara sa ¯buamu la ¯bo Nahu. ¯Di dunia nggomi ¯doho ¯dimasusa ra ncoki. Pala kalembopu ademu! Nahu mawa'ura kakoana dunia!"

17:1 Sawa'u ¯ba nggahi ndedena, Ruma Isa ¯dongana ese langi ro nggahina, "Ama, ake wa'ura raka wakatuna. Ka ¯dese ra kantasapu Ana-Mu, loaku ¯du Ana-Mu maka ¯dese ra kantasa rauna Ama. **2** Ama wa'ura mbeita kuasa ¯di samenana ela manusia ¯di Ana, loaku ¯du Sia mbeina mori masapodakaina ro ma'ederahi ¯di ¯di samenana dou rambei ¯ba Ama ¯di Sia. **3** Akeku mori masapodakaina ro ma'ederahi ¯di; loaku ¯du dou mapata Ama, sa ¯buampa Ruma Hatalla ma poda, ro mapata Ruma Isa Al Masih ranggadu ¯ba Ama. **4** Mada wa'ura ka ¯dese ra kantasaku Ama ese wawo dunia ake kai kanggoriku karawi rakau kai ¯ba Ama ¯di Mada. **5** Ama! Ka ¯dese ra kantasa to'ipu Mada ake ¯di Ama, kai ka ¯dese ra kantasa rakantau ¯ba Mada sama la ¯bo Ama sawatipu kanda ¯di dunia ake. **6** Mada wa'ura kapata weaku Ama ¯di dou-dou ra ¯di dunia ake rawa'u mbei ¯ba Ama ¯di Mada. Sia ¯doho ede ¯du ntau Ama, ro Ama wa'ura mbeita sia ¯doho ¯di Mada. Sia ¯doho wa'ura ¯batuna nggahi ra eli Ama. **7** Ake sia ¯doho wa'ura ¯bade ¯ba one sara'a rambei ¯ba Ama ¯di Mada ramaina ta Ama. **8** Wa'ura karongga ¯ba Mada ¯di sia ¯doho nggahi ra eli Ama rambei ¯ba Ama ¯di Mada; ro sia ¯doho wa'ura tarimana. Sia ¯doho na ¯badeku ¯ba one Mada poda-poda ramaiku ta Ama ro sia ¯doho imbi ¯ba one Ama ma ranggadu Mada. **9** Mada do'aku ¯di ru'u ¯ba sia ¯doho. Mada wati do'aku ¯di ru'u ¯ba dunia malaisi ¯di ru'u ¯ba dou-dou ma wa'ura mbei ¯ba Ama ¯di Mada, ¯bara sia ¯doho ede ¯du ntau Ama. **10** Samenana ntau Mada ede ¯du ntau Ama rau; ro samenana ntau Ama ede ¯du ntau Mada rau. Mada ¯di ka ¯dese ra kantasa ¯di woha sia ¯doho. **11** Ake Mada mai ¯di Ama. Mada wati ngge'e waliku ¯di dunia; pala sia ¯doho wara ¯di dunia. Ama ma raso! Jagapu sia ¯doho kai kuasa ngara Ama, ede ¯du ngara ma rawa'u mbei ¯ba Ama ¯di Mada -- loaku ¯du sia ¯doho nda ¯di sa ¯bua, sama ¯bune Ama la ¯bo Mada rau sa ¯bua. **12** Wakatu mbiupu Mada sama la ¯bo sia ¯doho, Mada wa'ura jagaku sia ¯doho kai kuasa ngara Ama -- ngara rambei ¯ba Ama ¯di Mada. Mada

wa'ura jagaku siā doho lā bo wati kone sā bua dou raū di ade weki
siā doho mamoda, selasi siā pā buā dimamoda romo; loakū du ndā dira
au ratunti ade Alkitab. **13** Ake Mada maikū di Ama. Sara'ana ake nggahi
bā Mada wakatu Mada mbuipū di dunia; loakū du siā doho iu podana
neo ade Mada. **14** Mada wa'ura karonggakū di siā doho nggahi ra eli
Ama, ro dunia madaca'u siā doho, bāra siā doho laina ntau dunia, sama
bune Mada laina ntau dunia. **15** Mada wati rahoku loakū du Ama
maweha siā doho di ade dunia ake, pala raho bā Mada loakū du Ama
majagana siā doho rā di La Madā bae. **16** Samā bune Mada laina ntau
dunia, siā doho raū laina ntau dunia. **17** Kandā di to'ipu siā doho ntau
rakalaī ba Ama kai ncai lampa rawi mapoda; nggahi ra eli Ama edeku
lampa rawi mapoda. **18** Bune Ama mawa'ura nggadu Mada di dunia,
ndede rauja Mada manggadu siā doho di dunia. **19** Diru'u pentikaī ba
siā doho, Mada mā donggo weki kai ntau rakalai Ama, loakū du
siā doho raū mandā di ntau rakalai Ama kai ncai lampa rawi mapoda. **20**
Lainā di ru'u bā siā doho mpoa Mada do'aku. Mada do'ā diru'u bā
dou-dou ma imbī di Mada bā nuntu ra nggahi bā siā doho ake. **21**
Mada maraho nemba Ama, loakū du siā doho sara'ana mandā di sā bua,
bune Ama masā bua lā bo Mada, ro Mada lā bo Ama. Raho-raho
to'impa siā doho ndā di sā buana lā bo Ndaita loakū du dunia imbina
bā one Ama ma ranggadu Mada. **22** Mada wa'ura mbeiku siā doho
dese ra ntasa rambeī ba Ama di Mada, loakū du siā doho ndā di
sā buana, samā bune Ndaita masā bua rau; **23** Mada lā bo siā doho, ro
Ama lā bo Mada; loakū du siā doho poda-poda sā buana. Ndā di dunia
dimā badē ba one Ama ma ranggadu Mada, ro bā one Ama mameci ra
ca'u siā doho bune Ama mameci ra ca'u Mada. **24** Ama, Mada ne'eku
loakū du siā doho, rambeī ba Ama di Mada, wara sama lā bona Mada
di hī di warakai Mada, loakū du siā doho edanā dese ra ntasa Mada;
edē du dese ra ntasa rambeī ba Ama di Mada, bāra Ama mameci ra
ca'u Mada sawatipu kandā di dunia ake. **25** Ama ma adi! Dunia wati
patana Ama, pala Mada kapata Ama; ro dou-dou ake nā badekū ba one
Ama ma ranggadu Mada. **26** Mada wa'ura katadaku ngara Ama di
siā doho; ro Mada kakarawi ncaū bune ede, loakū du meci ra ca'u Ama

di Mada nangge'empa di ade sia doho la bo Mada masa bua la bo sia doho."

18:1 Sawa'u ba Ruma Isa do'a ndedena, Sia la bo anamori doho-Na lao ipa bae ba Sori Kidron. Ta ede wara sa bua nggaro, Ruma Isa la bo anamori doho-Na lu'u ade nggaro ede. **2** La Yudas ma donggo Ruma Isa di dou-dou ma musu-Na ede, na bade hi di ede; bara Ruma Isa wa'ura ntuwu poda ka boro weki di hi di ede la bo anamori doho-Na. **3** Edempara la Yudas lao aka hi di ede la bo wa'ana mboto tentara Romawi ro pila-pila dou majaga Bait Allah rakakai ba dou-dou mana'ekai imam ro dou-dou Farisi. Sia doho wa'ana daha, ilo ro obo. **4** Ruma Isa na badeku sara'ana ma dimanda di di weki ndai-Na. Nda di Sia mai rakana dou-dou ede ro so dina, "Cou ngupa nggomi doho?" **5** "Isa, dou Nazaret," cambe ba sia doho. "Nahuku Sia," nggahi Ruma Isa. La Yudas ma donggo Ruma Isa di dou-dou ma musu-Na ki di ta ede la bo sia doho. **6** Wakatu nggahi Ruma Isa di sia doho, "Nahura Sia," sia doho suru menana edempara mbo'ona awa dana. **7** So di ba Ruma Isa sakali wali di sia doho, "Nggomi doho cou ngupamu?" "Isa dou Nazaret," cambe ba sia doho. **8** "Wa'ura nggahi ba Nahu, Nahuku Sia," nggahi ba Ruma Isa. "Ro nggara napodasi Nahu di ngupa ba nggomi doho, co'opu sia doho ma kalaina ake lao." **9** (Kai nggahi ndedena, nda dira au ranggahi ba Ruma Isa sawatipu ba ede: "Ama, ra di dou-dou rambei ba Ama di Mada, wati kone sa bua dou ma moda.") **10** La Simon Petrus ma wa'a sa bua peda, olona edempara fati kakorina fiko wana ada dou mana'ekai imam-imam. Ngara ada ede la Malkus. **11** Edempara nggahi Ruma Isa di la Petrus, "Kalu'u mbalipu pedamu ede di lapina! Sa bua kananu ba nggomi Nahu wati dimanono mo susa ra ncoki rambei ba Ama di Nahu?" **12** Edempara tentara-tentara Romawi la bo mana'ekaina ro tentara-tentara Yahudi mawa'u ra leto Ruma Isa. **13** Sarambakaina sia doho lao wa'ana Ruma Isa lao satando di Hanas, riana mone la Kayafas. Kayafas ede du dou mana'ekai imam-imam di mba'ana ede. **14** Ro siaku mangoa ra tei kataho di dou-dou mana'ekai Yahudi ba one natahopu sa bua dou mamade di ru'u

ba samenana bangsa. **15** Simon Petrus ro sa ba dou anamori makalai ma batu slando Ruma Isa. Anamori ma kalai ake napataku ba dou mana'ekai imam-imam; nda di sia lu'u batu sama rauna la bo Ruma Isa di sarei dou mana'ekai imam-imam, **16** Petrus ngena ta ari lua, di ta da. Edempara anamori ma kalai ede lao losa ro nuntuna la bo dou siwe ma jaga ta da, edempara wa'ana la Petrus lu'u ta dei. **17** Dou siwe majaga ta da nggahina di la Petrus, "Oe, sa ba laina nggomi rausi sa ba dou ade weki anamori dou aka?" "Laina," cambe ba la Petrus. **18** Wakatu ede busi ai, nda di ada-ada ro tentara-tentara wa'ura kaleana afi daru ro sia doho niruna afi ta ede. La Petrus laona ta aka ro ki di niruna afi la bo sia doho. **19** So di ba dou mana'ekai imam-imam di Ruma Isa ma boha anamori doho-Na ro ma boha ngoa ra tei-Na. **20** Cambe ba Ruma Isa, "Nahu kaca'u nuntu ra nggahi ntiri di tando dou mamboto. Nahu kaca'u ngoa ra tei ncau di uma-uma sambeakai ro di Bait Allah, hi di dou Yahudi ranginakaina ka boro weki. Nahu watipu parana nggahiku au-au kai macili ro rahasia. **21** Nda di ba bauku nggomi so dikaimu Nahu? So dipu di sia doho ma wa'ura ringa ngoa ra tei ba Nahu. Pasti sia doho na badeku au ranggahi ba Nahu." **22** Wakatu nggahi ndede Ruma Isa, sa ba dou tentara ta ede matopa-Na ro nggahina, "Disa poda Nggomi nuntu bune ede di dou mana'ekai imam-imam!" **23** Cambe ba Ruma Isa, "Nggara nggahisi ba Nahu au-au ma ncara, nggahi wa'upu ta ake auku mancarana! Pala nggara nggahisi ba Nahu ede napodasi, ba bau nggomi topakaimu Nahu?" **24** Edempara Hanas makau wa'a Ruma Isa randante di Dou Mana'ekai Imam-Imam ngarana Kayafas. **25** La Simon Petrus mbui ngge'epu ki di niruna afi ta ede. Nggahi dou-dou di sia, "Sa ba laina nggomi rausi anamori dou aka?" Pala la Petrus wati mangaku, nggahina, "Laina!" **26** Sa ba dou ada dou mana'ekai imam-imam, ede du iwa ra weki dou ma rafati kakori ba la Petrus fikona, manggahi, "Sa ba laina eda ba nahu nggomi di nggaro ede masama-sama la bo Sia?" **27** Edempara la Petrus wati mangaku walina, "Wati," -- ro ncihi ncao wakatu ede koko janga. **28** Aimasidi-sidi poda sia doho lao wa'ana Ruma Isa ra di uma Kayafas lao aka asi gubernu. Ndai dou-dou Yahudi wati lu'una di ade asi,

loakū du siā doho wati ndā dina naji kai cara agama, ̄bara siā doho nane'ē batu ngaha ngaha ra nono Paskah. **29** ̄Bara ndedena Pilatus losa rakana siā doho ro sō dina, "Aukū ̄ba ̄bu ra lo'ō ̄ba nggomī dohō di dou ake?" **30** Cambē ̄ba siā doho, "Pai Sia watisi wara ncarana, madā doho watī dimawa'a Siā di Ita Gubernu." **31** Nggahi Pilatus̄ di siā doho, "Wehapu Sia ro paresapu ncihi ra ncarana Siā ̄ba nggomī doho kaī batu hukum ndaimu!" Pala dou-dou Yahudi ede macambena, "Madā doho wati loa hukum made dou." **32** (Ake ndā dikaina loakū du ndā dira au ranggahī ̄ba Ruma Isa mā boha cara Siā dimamade.) **33** Pilatus lu'u mbalī di asi ro ouna Ruma Isa, edempara sō dina, "Sā bua poda Nggomi Sangaji dou Yahudi?" **34** Cambē ̄ba Ruma Isa, "Sā bua sō dimu ake ramaina tandai nggomi atao wara dou makalai ma wa'ura ngoamu mā boha Nahu?" **35** Cambē ̄ba Pilatus, "Sā bua nahu ake dou Yahudi? Mā donggo Nggomī di nahu edē du bangsa ndai-Mu ro dou-dou mana'ekai imam. Au rawa'u karawī ̄ba Nggomi?" **36** Nggahi Ruma Isa, "Karaja'ana Nahu, laina rā di dunia ake. Pai Karaja'ana Nahu rā di dunia ake, dou-dou-Kū dima'usaha kapodana loakū du Nahu ̄ba ̄bainā dī donggō di dou-dou mana'ekai Yahudi. Pala ncihi romo Karaja'an-Ku laina rā di dunia ake!" **37** Edempara sō dī ̄ba Pilatus̄ di Sia, "Nggara ndedesi, Nggomi sangaji?" Cambē ̄ba Ruma Isa, "Nggomi manggahī ̄ba one Nahu ake sangaji. Nahu ranggana ro maikū di dunia akē di ru'u sā buampā di ne'e, edē du mambei nuntu ra nggahi mā boha lampa rawi mapoda. Dou ma rā di lampa rawi mataho ede naringaku Nahu." **38** Sō dī ̄ba Pilatus̄ di Sia, "Auku aona lampa rawi mapoda?" Edempara Pilatus losa walina rā di asi ro nggahinā di dou-dou Yahudi, "Nahu wati rakaku rawina mancara kone sā bua raū di Sia. **39** Pala ranginakaī ̄ba nggomī doho, nahu maca'u hori sā bua dou rabuī di Ainaina Aruraja Paskah. Sā bua mangawa nggomī doho loakū du nahu mahori sangaji dou Yahudī di ru'u ̄ba nggomī doho?" **40** Cambē ̄ba siā doho kai kanggica kana'ena, "Wati, aina Sia, pala la Barabas!" (Barabas edē du sā bua dou parampo.)

19:1 Edempara Pilatus lu'una ro kauna dou cambo Ruma Isa. **2** Tentara-

tentara ndawina sā bua songko sangaji kai sanga haju rui, edempara kakaninā di tuta Ruma Isa. Sawa'ū ba ede siā doho kakaninā di Sia jumba keta, **3** edempara pila-pila kali mainā di Sia ro nggahina, "Io sangaji dou Yahudi!" Edempara siā doho topana Sia. **4** Sawa'ū ba ede Pilatus losana sakali wali ro nggahinā di dou mamboto ede, "Tiopu! Nahu mawa'a kalosa Siā di nggomī doho, loakū dū badē ba nggomī dohō ba one nahu wati rakaku rawina mancara kone sā bua raū di Sia." **5** Edempara losa Ruma Isa kai kanina songko sangaji randawi kai rui ro jumba keta. Nggahi Pilatus̄ di siā doho, "Tiopu dou ede." **6** Wakatu edā ba dou-dou mana'ekai imam ro tentara-tentara ede Ruma Isa, siā doho kanggicana, "Salibpu Sia! Salibpu Sia!" Nggahi Pilatus̄ di siā doho, "Wehapu Sia, ro salibpū ba ndaī dohomu, nahu wati rakaku eda rawi-Na mancara konena sā bua raū di Sia." **7** Cambē ba dou-dou Yahudi ede, "Nggahī ba hukum madā doho, Sia pā buakū dī bā bu kai hukuma made,̄ bara Sia mangaku weki-Na Ana Ruma Hatalla." **8** Wakatu ringā ba Pilatus nggahi ndede siā doho, sia nanaha ipi dahu wali. **9** Ndā di sia lu'u mbalinā di ade asi ro sawa'ū ba Ruma Isa wa'a kalu'u, sō dī ba Pilatus̄ di Sia, "Nggomi ratā be maikai-Mu?" Pala wati cambē ba Ruma Isa. **10** Ndā di nggahi wali Pilatus, "Nggomi wati ne'emu nuntu lā bo nahu?̄ Dī bade-Mu, nahu mantau kuasā dimahori Nggomi ro kuasā dimasalib Nggomi!" **11** Cambē ba Ruma Isa, "Nggara watisi mbeī ba Ruma Hatalla kuasā edē di nggomi, nggomi wati ntaumu kuasā sama sekalī di Nahu.̄ Bara ndedena dou mā donggo mbei Nahū di nggomi, nana'epu dosa sia ntewi kaisi nggomi." **12** Wakatu ringā ba Pilatus ede, sia na'usahakū di horikaina Ruma Isa. Pala dou-dou Yahudi makanggica ntuwu, "Nggara horisī ba Ita Sia, Ita laina soba Kaisar! Dou ma kanahu weki ndaina sangaji, edē du musu Kaisar!" **13** Wakatu ringā ba Pilatus nggahi ra eli ede, sia wa'a kalosana Ruma Isa edempara dohonā di kadera pengadilā di hī di ma ngara Dasa Wadu. (̄ Di ade bahasa Ibrani ngarana Gabata.) **14** Wakatu ede ne'emparā boe sampurū dua aimarai, ainaina sawatipu Ainaina Aruraja Paskah. Nggahi Pilatus̄ di dou-dou ede, "Ake sangaji nggomī doho!" **15** Siā doho kanggica walina, "Hadepu Sia! Hadepu Sia! Salibpu Sia!" Sō dī ba Pilatus,

"Sābua pābuaku salib̄ba nahu sangaji nggomīdoho?" Cambēba dou-dou mana'ekai imam, "Kaisar ede mpoampa menana sangaji madādoho!" **16** Edempara Pilatus̄ donggo mbeina Ruma Isā di siādohō disalib. Siādoho weha aona Ruma Isa, edempara lao wa'ana Sia. **17** Losa Ruma Isa kai tundūba ndai-Na haju salib lao aka hīdi ma ngara "Hīdi Rangka". (̄Di ade bahasa Ibrani pehe kai Golgota.) **18** Ta aka Siā disalib. Sama-sama lābo Sia wara raujā dua dou makalaina rasalib; sābua doū di sābae ku'i, sābua doū di sābae wana ro Ruma Isā di ade wohana. **19**̄ di haju salib Ruma Isa, kaūba Pilatus wi'i ratunti ake: Isa Dou Nazaret, Sangaji Dou Yahudi". **20** Mboto dou Yahudi mabaca ratunti ede,̄ bara hīdi rasalibkai Ruma Isa ede watī do'ona lābo kota. Ratunti ede ade nggahi Ibrani, Latin ro Yunani. **21** Nggahi dou-dou mana'ekai imam̄ di Pilatus, "Aina tunti 'Sangaji dou Yahudi', malaisi tatuntipu, 'Dou ake manggahi, Nahu Sangaji Dou Yahudi.'" **22** Pala cambēba Pilatus, "Ma wa'ura ratuntība nahu, wati loā dirungka." **23** Sawa'ūba tentara-tentara ede nggori salibna Ruma Isa, siādoho wehana kani ra lombo-Na. Kani ra lombo ede cengga upana: cua-cua raka mena ru'u ndaina. Siādoho weha rauna jumba-Na. Jumba ede watira nda'una -- ramuna tampu'u ta esena sampe ta awana. **24** Nggahi mena tentara edē di sābua dou lābo masābuana, "Aina dompo-dompōba ndai jumba ake. Mai ndai ta'undiku loakūdū bade coukū dimaloana raka." Lampa rawi ede ndādina loakūdū ndādirābune ratunti ade Alkitab, edēdu: "Siādoho macengga-cenggana kani ra lombo-Ku, ro ma'undī di ru'u jumba-Ku." Ro poda romo tentara-tentara ede karawinābune ede. **25**̄ Deni lābo salib Ruma Isa kīdi ina Ruma Isa, ina nto'i-Na, la Maria wei la Klopas, ro la Maria Magdalena. **26** Wakatu edāba Ruma Isa ina-Na ro sābua anamori rameci ra ca'ūba Sia makīdi ta ede, nggahi Siā di ina-Na, "Ina ake ana Ita." **27** Edempara nggahi Ruma Isā di anamori-Na ede, "Ede Inamu." Tampu'u wakatu ede anamori ede matarima ina Ruma Isā di ngge'e lābonā di umana. **28** Ruma Isa nābadekūba one ake wa'ura nggori sara'ana, ro loakūdū au ratuntī di ade Alkitab loa ndādina, nggahi Sia, "Nahu mango wo'oku." **29** Ta ede wara sābua mangkōbinība oi anggo ma ngonco. Edempara sābua

wunta taka rā deta kai oi anggo ngonco ede, ro rā diki kai salona haju naru, edemparā detanā di wiwi Ruma Isa. **30** Edempara nelā ba Ruma Isa oi anggo ede edempara nggahina, "Wa'ura nggori!" Edempara Sia okona tuta-Na ro madena. **31** Dou-dou mana'ekai Yahudi wati ne'ena timba dou-dou rasalib ede ngge'e tero wekī di haju salib̄ di ainaina Sabat, au walipu sakali ake Sabat ede Ainaina Aruraja mapenti poda. Bara ainaina rasalibkai Ruma Isa hinana sawatipu ainaina Sabat ede, dou-dou Yahudi rahona ijī di Pilatus̄ di fokakai ē di-ē di dou-dou ma wa'ura salib ro kalondo timba-timba ede rā di haju salib. **32** Edempara tentara-tentara ede lao foka uluna ē dī dua dou ra salib sama lā bo Ruma Isa. **33** Wakatu siā doho rakarā di Ruma Isa, siā doho edana Sia wa'ura made. Ndā di siā doho wati fokana edi-Na. **34** Pala loko Ruma Isa runcakainā bujā ba sā bua dou tentara ade weki tentara-tentara ede; ro losa lalomba ra'a ro oi. **35** Dou ma eda madana mandā di ede, siaku ma ngoa ra kahabana lampa rawi ede, loakū du nggomī doho imbi raumu. Ro nuntu ra nggahi ede napodaku, ro sia nā badekū ba one ede napodaku. **36** Lampa rawi ede ndā dina loakū du ndā dira au ratunti ade Alkitab, edē du, "Wati kone sā bua peke-Nā difoka". **37** Dī ade Alkitab rau ratunti: "Siā dohō dimantandana Sia rawa'u runcā ba siā doho". **38** Sawa'ū ba ede la Yusuf dou Arimatea rahona ijī di Pilatus̄ di loakaina weha timba Ruma Isa. (Yusuf edē du anamori Ruma Isa kai wati tadana, baras̄ sia nadahukū di dou mana'ekai Yahudi.) Pilatus mbeina ijī di sia, ndā di sia lao wehana timba Ruma Isa. **39** Nikodemus, ma ntoina parana mainā di Ruma Isa wakatu aimangā di, lao sama rauna lā bo la Yusuf. Nikodemus mawa'a marakani lo'ī dupa ro haju gaharu -- sara'ana wara kira-kira tolu mpuru kilogram mbotona. **40** Dua dou ede mawehana timba Ruma Isa edempara pontekaina salolo sama-sama lā bo marakani lo'i mamengi ede kaī batu ranginakai umbu dou Yahudi. **41** Dī hī di Ruma Isa rasalib wara sā bua nggaro. Dī ade nggaro ede wara sā bua radē bou, ma watipu rakani umbu kai dou. **42** Bara rade edē deni, ro ainaina Sabat ne'empara tampu'u, siā doho umbuna Ruma Isa ta aka.

20:1 Dī ainaina Minggu aimasī di, mbuipu rindi ai, la Maria Magdalena

lao aka rade. Sia edana wadu ra bontokai wa'ura kiri weki di hi di bontokai rade ede. **2** Edempara sia rai lao ngupana la Simon Petrus ro sa bua dou anamori rameci ra ca'u ba Ruma Isa, ro nggahina di sia doho, "Ruma wa'ura weha ba dou di ade radena, ro nahu wati badeku ta be rawi'ikai Sia." **3** Edempara la Petrus ro anamori makalaina ede lao aka rade. **4** Duana ede rai, pala anamori makalai ede ma'ipi roci ntewi kaisi la Petrus, ro sia rongga ulu di rade. **5** Sia tio ca deina di ade rade ro edana salolo mawara ta ede, pala sia wati lu'una. **6** La Simon Petrus ma batu kento, edempara lu'u lalona di ade rade ede. Sia edana salolo mawara ta ede, **7** pala to be salolo ra diki kai tuta Ruma Isa wati warana deni ede malaisi wara raluru di hi di makalai. **8** Edempara anamori ma rongga ulu di rade, lu'u rauna. Sia eda ro imbina. **9** (Sampe wakatu ede sia doho watipu loana ka'ao au ratunti ade Alkitab ba one Sia pa buaku mori mbalina ra di madena.) **10** Sawa'u ba ede anamori Ruma Isa dulana. **11** La Maria Magdalena maki di tatando rade ro nangina. Wunga mbuipu sia nangi, sia tio ca deina dei rade, **12** edempara edana dua mala'eka makani ra lombo malanta. Sia doho dohona di hi di ratohokai timba Ruma Isa, ma sa bua di ao tuta, ro ma kalaina di ao e di. **13** So di ba mala'eka-mala'eka ede, "Ina, ba bau nangikaita?" Cambe ba Maria, "Ruma mada wa'ura weha ba dou, ro mada wati badeku Sia rawi'i ta be." **14** Sawa'u ba nggahi ndedena, sia tambarina ro edana Ruma Isa maki di ta ede. Pala sia wati badena ba one ede Ruma Isa. **15** So di ba Ruma Isa di sia, "Ina, ba bau nangikaita? Cou ngupa ita?" Kacai ba la Maria dou ede mataki tonggu nggaro, nda di nggahi sia, "Pa, nggara Itasi ma rapesona Sia ta ake, tangoa to'ipu mada ta be Ita wi'ikaita Sia, loaku du mada maweha-Na." **16** Nggahi Ruma Isa di sia, "Maria!" Tambari la Maria di Ruma Isa edempara nggahina kai nggahi Ibrani, "Rabuni!" (Aona "Guru".) **17** "Aina nentimu Nahu," nggahi Ruma Isa di sia, "bara Nahu watipu ne'eku ese Ama. Pala laopu di cina ra angi Nahu, ro ngoapu di sia doho ba one Nahu ake mane'e ese Ama-Ku ro Ama-mu, Ruma Hatalla Ruma-Ku ro Ruma Hatalla Rumamu." **18** Edempara la Maria lao ngoana di anamori Ruma Isa ba one sia wa'ura edana Ruma ro ba one Ruma mawa'ura ngoana di sia sara'ana. **19**

Di ainaina Minggu ede lalo, wakatu wa'ura aimanga di, anamori Ruma Isa ka boro weki di sa bua uma kai ta da-ta da rakunci, bara sia doho nadahuku di dou-dou mana'ekai Yahudi. We di lalompai mai Ruma Isa ro ki dina di woha sia doho ro nggahina, "Salam taho ra ntai di ru'u ba nggomi doho." **20** Sawa'u ba nggahi ndedena, Sia teina di sia doho rima ro loko-Na. Wakatu edana Ruma, sia doho neo poda adena. **21** Edempara nggahi Ruma Isa di sia doho sakali wali, "Salam taho ra ntai di ru'u ba nggomi doho. Bune Ama ma ranggadu Nahu, ndede rau Nahu manggaduna nggomi doho." **22** Edempara Sia ufina nawa-Na di sia doho ro nggahina, "Tarima aopu Roh Allah. **23** Nggara nggomi doho kangampu weamu dosa sa bua-bua dou, Ruma Hatalla rau makangampu weana. Nggomi doho nggara watisi kangampu weamu dosa sa bua-bua dou, Ruma Hatalla rau wati dimakangampu weana sia. **24** Tomas (dipehekai la "Ndua"), sa bua dou di ade weki sampuru dua anamori Ruma Isa, wati warana ta ede sama-sama la bo ma kalaina wakatu mai Ruma Isa. **25** Nda di anamori Ruma Isa ma kalaina manggahi di la Tomas, "Nami wa'ura edamu Ruma!" Pala cambe ba la Tomas, "Nggara watipusi eda ba nahu ra'a paku di rima-Na, watipusi tau ba nahu kanggeku di rara'a suwu ede ro watipu tauku rima di loko-Na, wati pehe nahu dima'imbi." **26** Saminggu sawa'u ba ede anamori Ruma Isa wara wali di hi di ede, ro la Tomas wara rau ta ede. Sara'a ta da rakunci. Pala Ruma Isa mai ro ki dina di woha sia doho, edempara nggahina, "Salam taho ra ntai di ru'u ba nggomi doho." **27** Edempara nggahi Ruma Isa di la Tomas, "Tiopu rima Nahu, ro taupu kanggemu ta ake. Dalapu rimamu ro taupu di loko Nahu. Aina mbali mbua wali ademu, pala imbipura!" **28** Nggahi la Tomas di Ruma Isa, "Io Ruma Hatalla, Rumaku!" **29** Nda di nggahi Ruma Isa di sia, "Nggomi imbimu bara wa'ura edamu Nahu Taho ra ntika dou ma imbi konena da'eda Nahu!" **30** Mbui pu mboto walina lampa rawi ma bisa ra guna makalaina rakarawi ba Ruma Isa di tando anamori doho-Na, pala wati ratunti di ade buku ake. **31** Pala sara'ana ake ratunti, loaku du nggomi doho imbimu ba one Ruma Isa ede du Sangaji Mambei salama, Ana Ruma Hatalla, ro bara imbi di Sia, nggomi doho rakakaimu mori.

21:1 Sawa'u ̄ba ede Ruma Isa katadana weki-Na sakali wali ̄di Ndano Tiberias ̄di anamori ̄doho-Na. Ndadeku nda ̄dina: **2** ̄Disa ̄bua ainaina la Simon Petrus, la Tomas ̄dipehekai la Ndua, la Natanael dou Kana ̄di Galilea, ana-ana la Zebedus, ro ̄dua dou anamori Ruma Isa ma kalaina, wunga ka ̄boro weki. **3** Nggahi la Simon Petrus ̄dimakalaina, "Nahu kane'e lao wa'u uta." "Nami ̄batuja," nggahi sia ̄doho ̄di sia. Edempara sia ̄doho lao nentina sampa. Pala sa ̄bala ai ede sia ̄doho wati rakana au-au. **4** Wakatu wontu liro, Ruma Isa ki ̄di ̄di kengge ndano, pala sia ̄doho wati ̄badena ̄ba one ede Ruma Isa. **5** Nggahi Ruma Isa ̄di sia ̄doho, "Ana ̄doho, sa ̄bua nggomi ̄doho wara ntaumu uta?" "Io watita," cambe ̄ba sia ̄doho. **6** Nggahi Ruma Isa ̄di sia ̄doho, "Wurapu alamu ̄di sa ̄bae wana sampa, peasi nggomi ̄doho ̄dimaraka uta." Edempara wura ̄ba sia ̄doho ala ede, pala wati wa'una hinti mbali ̄bara mboto poda uta ta ̄deina. **7** Nggahi ̄ba anamori rameci ra ca'u ̄ba Ruma Isa ̄di la Petrus, "Aka Ruma!" Wakatu ringa ̄ba la Simon Petrus ̄ba one ede Ruma, sia kanina ̄bajuna (̄bara sia wati kanina ̄baju) edempara nggoncuna ade oi. **8** Anamori ma kalaina lampa ̄batuna lao aka kengge ndano kai sampa, ro hinti salahona ala ma ̄bini ̄ba uta. Sia ̄doho wati ipi ̄do'ona la ̄bo kengge ndano, kira-kira saratu metempa. **9** Wakatu sia ̄doho londona ̄di sampa, sia ̄doho wara edana kama'a afi ro uta ta esena ro roti. **10** Nggahi Ruma Isa ̄di sia ̄doho, "Mai wa'ajapu ta ake pila-pila tembe uta ra ̄boupura wa'u ̄ba nggomi ̄doho." **11** La Simon Petrus ne'ena ese sampa, edempara hinti wa'ana ala ̄dikenggena. Ala ede ̄bini ̄ba uta ma na'e-na'e; sara'ana wara saratu lima mpuru tolu tembe. Ro konena mboto ede, alana wati ncipana. **12** Nggahi Ruma Isa ̄di sia ̄doho, "Mai ngahara." Wati kone sa ̄bua dou ̄di ade anamori-Na madisa so ̄di, "Ita cou?" ̄Bara sia ̄doho na ̄badeku ̄ba one Sia ede Ruma. **13** Edempara Ruma Isa mai ̄denina ̄di sia ̄doho, wehana roti ede, ro mbeina ̄di sia ̄doho. Sia karawina ̄bune ede rau kai uta ede. **14** Akeku katolu kalikaina Ruma Isa katadana weki-Na ̄di anamori ̄doho-Na sawa'u ̄ba Sia mori mbali ra ̄di made-Na. **15** Sawa'u ̄ba nggori ngaha sia ̄doho, nggahi Ruma Isa ̄di la Simon Petrus, "Simon, ana la Yona, sa ̄bua nggomi ma'ipi meci ra ca'u Nahu ntwi kaisi ̄di sia ̄doho ake mameci ra

ca'una Nahu?" "Poda, Ruma," cambe ba la Petrus, "Ruma ma bade ba one mada mameci ra ca'u Ruma." Nggahi Ruma Isa di sia, "Ntadi katahopu ana-ana jimba-Ku." **16** Ka dua kalikaina so di ba Ruma Isa di sia, "Simon ana la Yona, sa buana poda nggomi mameci ra ca'u Nahu?" "Poda, Ruma," cambe ba la Petrus, "Ruma ma bade mada mameci ra ca'u Ruma." Nggahi Ruma Isa di sia, "Ntadi jaga katahopu jimba-jimba-Ku." **17** Katolu kalikaina nggahi Ruma Isa di sia, "Simon ana la Yona, sa bua napoda nggomi mameci ra ca'u Nahu?" La Petrus nda di lalai adena bara Ruma Isa so dina di sia sampe tolu kali. Nda di cambe wali ba la Petrus, "Ruma, Ruma ma bade sara'ana. Ruma ma bade mada mameci ra ca'u Ruma!" Edempara nggahi Ruma Isa di sia, "Ntadi jaga katahopu jimba-jimba-Ku." **18** Ncihi poda nggahi Nahu ake: Wakatu nggomi mbuipu tenggomu, ndai nggomi mahereku rokamu, ro lao bera ne'e ndaimu. Pala nggara nggomi mawa'usi tua pea, nggomi dima'ala rimamu, ro dou makalai ma diki nggomi ro mawa'a nggomi ta bera dane'e kai ba nggomi." **19** (Kai nggahi ra eli ndedena Ruma Isa katadana buneku la Petrus madena peasi dimaka dese ra kantasana Ruma Hatalla.) Sawa'u ba ede nggahi Ruma Isa di la Petrus, "Batupu Nahu!" **20** Wakatu tambari la Petrus, sia edana di kontuna anamori rameci ra ca'u ba Ruma Isa. (Sia edeku ma doho deni la bo Ruma Isa aipu wakatu ngaha ro maso di di Sia, "Ruma, couku dima donggo Ruma di dou-dou mamusu Ruma?") **21** Edana sia, so di ba Petrus di Ruma Isa, "Ruma, buneku sia ake?" **22** Cambe ba Ruma Isa, "Misampara ne'esi ba Nahu sia ngge'empa morina sampe mai wali kai Nahu, ede laina urusa nggomi. Pala nggomi batupu Nahu!" **23** Nda di mboura haba di ade woha anamori Ruma Isa ba one anamori masa bua ede wati dimamade. Sapodakaina Ruma Isa wati nggahina ba one anamori masa bua ede wati dimamade, malaisi: "Misampara ne'e ba Nahu sia mori sampe mai wali kai Nahu, ede laina urusa nggomi." **24** Anamori ma'edeku ma mbei nuntu ra nggahi ma boha manda di ake. Sia rauku ma wa'ura tuntina. Ro ndai badeta ba one aura nggahina ede napodaku. **25** Mbuipu mbotona lampa rawi makalaina rakarawi ba Ruma Isa. Misampara sara'ana ede ratunti sa bua-bua, iu ba nahu wati wara hi dina di sara'a dunia di wi'i kai

sara'a buku ma ̄ditunti ede.